

Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvonta- palvelut tutkinnon osan verkko-opetuksen ke- hittäminen

Johanna Nukala

Laurea-ammattikorkeakoulu

Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opetuksen kehittäminen

Johanna Nukala
Kauneudenhoitoalan koulutus
Opinnäytetyö
Lokakuu 2022

Kauneudenhoitoalan koulutus
Estenomi (AMK)

Johanna Nukala

Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opetuksen kehittämisen

Vuosi	2022	Sivumäärä	57
-------	------	-----------	----

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää aiempaa Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opintoja. Tarkoituksena oli luoda Vamian verkko-opetus strategian mukainen, opiskelijalähtöinen ja uudelleen hyödynnettävä verkkokurssi Vamian Moodle-oppimisympäristöön. Kehittämistyö toteutettiin yhteistyössä Vamian kanssa.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee oppimiseen ja opettamiseen vaikuttavia asioista sekä näiden aiheiden merkitystä verkko-opinnoissa ja verkko-opintojen suunnittelussa. Kehittämistyössä käydään läpi verkko-opintojen suunnittelun vaiheet, oppimisprosessin ja oppimistilanteet.

Verkko-opintojen kehittämisen tueksi toteutettiin valmistuneille verkkokurssin suorittaneille kyselytutkimus. Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin selvittämään, millaisia kokemuksia vastaajilla oli muun muassa verkko-opiskelusta, suoritettun verkkokurssin laajuudesta, oppimateriaalista sekä Moodle verkko-oppimisympäristöstä.

Kehittämistyö toteutettiin Vamian Moodle -oppimisympäristöön. Työssä tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset pilkottiin pienempiin osiin, josta muokattiin kahdeksan vaiheinen oppimisprosessi. Oppimisprosessista laadittiin yksityiskohtainen suunnitelma oppimiskokonaisuudelle. Oppimiskokonaisuuksiin pohdittiin aihetta käsittelevä oppimateriaali, tehtävät ja ohjaukset.

Asiasanat: verkko-opetus, verkko-oppiminen, verkko-opetuksen suunnittelu, hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut, Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto

Laurea University of Applied Sciences
 Degree Programme in Beauty and Cosmetics
 Bachelor's thesis

Abstract

Johanna Nukala

Development of online studies of Vamia's hair and beauty care guidance services vocational unit

Year	2022	Pages	57
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to develop the existing online studies of Vamia's hair and beauty care guidance services units. The purpose was to create a student-oriented and versatile online course in Vamia's Moodle learning environment in accordance with Vamia's online teaching strategy. The development work was carried out in cooperation with Vamia.

The theoretical reference framework of the thesis dealt with issues affecting learning and teaching and the importance of these topics in online studies and planning online studies. In the development work, the planning stages of online studies, the learning process and learning situations are reviewed.

To support the development of online studies, a survey was carried out among graduates who completed an online course. Through the questionnaire an effort was made to find out what experiences the respondents had with e.g. online learning, the scope of the completed online course, the learning material and the Moodle learning environment.

The development work was implemented in Vamia's Moodle learning environment. In the work, Vocational qualification requirements were broken down into smaller parts, which were adapted into an eight-step learning process. A detailed plan for the learning units was drawn up for each learning process. The learning material, assignments and guidance on the topic were considered for the learning units.

Keywords: : e-teaching, e-learning, planning of an e-learning, hair and beauty care guidance services, vocational qualification in hair and beauty care

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Yhteistyökumppanin esittely	8
3	Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto, neuvontapalvelut tutkinnonosa	8
3.1	Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osa	8
3.2	Neuvontapalvelut tutkinnon osan tutkinnon perusteet	9
4	Oppiminen.....	10
4.1	Oppimiskäsitykset ja -tyyli.....	11
4.2	Motivaatio ja itseohjautuvuus	12
5	Opetus	14
5.1	Opiskeluympäristöt	16
5.2	Opiskeluympäristö verkossa	17
6	Verkkopedagogiikka ja verkkodidaktiikka.....	18
6.1	Opetus ja oppiminen verkossa.....	19
6.2	Verkko-opetuksen suunnittelu.....	20
6.3	Oppimateriaali verkko-oppimisen tukena.....	23
6.4	Oppimistehtävät verkko-oppimisen tukena.....	24
6.5	Palaute ja arviointi verkko-oppimisen tukena	27
6.6	Reflektointi ja itsearviointi verkko-oppimisen tukena.....	28
6.7	Ohjaus verkko-opetuksen tukena	29
7	Vamian verkko-opetus strategia.....	31
8	Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnonosan verkko-opetuksen kehittäminen	31
8.1	Kyselytutkimus	32
8.2	Kehittämistyö	35
8.3	Yhteenveto	42
9	Pohdinta	43
	Lähteet.....	45
	Kuviot	50
	Taulukot	50
	Liitteet	50

1 Johdanto

Verkko-opetuksen suosio on viimeisten vuosien aikana kasvanut ja sen kautta myös ymmärrys siitä mikä merkitys oppimiselle on hyvin toimiva verkko-opetus ja miten se toteutetaan. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Vaasan ammatillisen oppilaitoksen Vamian hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkkokoulutusta. Vamiolla on tarve kehittää verkko-opetusta oman strategian ja visuaalisen ulkoasun mukaiseksi. Tämän lisäksi verkko-opetuksen kehittämisen tarve tuli myös aiemmassa verkkokoulutuksessa nousseiden haasteiden kehittamisestä. Kehittämistyö toteutettiin Vamian Moodle alustalle. Opinnäytetyössä on käytetty apuna kirjallisten lähdemateriaalien lisäksi Vamian yleisiä verkkokurssien ohjeistuksia sekä pienimuotoista Forms-kyselyä Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkossa toteutetun tutkinnon osan jo suorittaneille.

Opinnäytetyön pohjaksi tarkastellaan, mitä on opettaminen ja oppiminen. Suunniteltaessa opetusta, oli kyse luokkamuotoisesta tai verkkoympäristössä, on huomioitava opettajan oppimiskäsitykset, opiskelijoiden oppimistyyliä sekä opiskeluympäristön vaikutukset oppimiseen. Oppiminen on sisäinen prosessi, jota opettaja voi tukea. Oppimisprosessin kautta oppija hankkii tiedot ja taidot, joita hän voi hyödyntää ammatissa vaadituissa työtehtävissä kuten ammattilaisen tekemässä kosmetiikan tuote-esittelyssä asiakkaalle. Oppimiseen vaikuttaa oppijan ulkopuolelta tulevien tekijöiden lisäksi, muun muassa oppijan käsitys itsesään oppijana, sisäinen motivaatio sekä verkko-opinnoissa erityisesti itseohjautuvuus. Jokaisella on muodostunut käsitys itsestä, joka joko edistää tai estää oppista, heikentää tai parantaa motivaatiota, joka vaikuttaa myös itsemme johtamiseen kohti tavoitetta.

Oppimiseen vaikuttaa myös ympäristö, jossa oppiminen tapahtuu. Oppimisympäristölle on käsitteenä monta termiä. voidaan puhua oppimisympäristöstä, opetusympäristöstä tai opiskelu-ympäristöstä, riippuen kenen kannalta asiaa havainnoidaan. Tässä työssä käytetään termiä opiskelu-ympäristö, sillä se kuvaa parhaiten verkossa tapahtuvaa prosessia. Terminä opiskelu-ympäristö kuvaa ennen kaikkea oppijan tietoista ja tavoitteellista toimintaa, jonka avulla oppijan tavoitteena on hankkia, prosessoida, muistaa ja soveltaa uutta tietoa.

Työssä perehdytään ennen kaikkea verkkopedagogiikkaan, verkkokoulutuksen suunnitteluun sekä pohditaan verkko-opetuksen hyötyjä suhteessa opettajiin ja opiskelijoihin. Kehittämistyössä opiskelija nostetaan päärooliin ja opettajan rooli vaihtuu ohjaajan rooliin. Kehittämistyön tuotoksen tavoitteena edistää verkkokurssilla opiskelijoiden motivaatiota uuden oppimiseen sekä lisää oppimisen myönteisiä kokemuksia, vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

2 Yhteistyökumppanin esittely

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina toimii Vamia, joka on Vaasan seudun ammatillinen oppilaitos. Vamian toiminta on alkanut 1.1.2017, jolloin Vamia syntyi Vaasan ammattiopiston, Vaasan aikuiskoulutuskeskuksen sekä rannikkoseudun oppisopimustoimiston yhdistyessä yhdeksi organisaatioksi (Wikipedia 2020). Vuosittain noin 5000 opiskelijaa Vamian monialaisessa ammatillisessa organisaatiossa. Ammatillista koulutusta Vamia tarjoaa nuorille, aikuisille sekä työ- sekä yritysälämälle suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Koulutustarjonnassa Vamialla on yli 60 perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoa. Vamialla opiskelijalla on mahdollista opiskella lähi-, monimuoto tai oppisopimuksella hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon tai erikoisammattitutkinnon. (Vamia)

3 Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto, neuvontapalvelut tutkinnonosa

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto on ammatillinen tutkinto, johon hakeudutaan yhteishaussa tai jatkuvan haun kautta. Tutkintoon hakeutuneella on mahdollisuus valita itselleen sopiva osaamisala neljästä eri vaihtoehdosta. Osaamisaloja ovat; kampaaja työn osaamisala; tutkintonimike kampaaja, parturityön osaamisala; tutkintonimike parturi, ihonhoidon osaamisala; tutkintonimike kosmetologi tai hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisala; tutkintonimike kosmetiikkaneuvoja. Tutkinto koostuu 180 osaamispisteestä, joista ammatillisia tutkinnon osia on 145 ops. ja yhteisiä tutkinnon osia 35 ops. Jokainen osaamisala koostuu pakollisista tutkinnon osista, jotka on määritetty osaamisala kohtaisesti, sekä valinnaisista tutkinnon osista. Ammatillisten perustutkintojen osaaminen arvioidaan arviointiasteikkoa 1-5. Arvosanat 1-2 osoittaa näytön suorittajan tyydyttävää osaamista, 3-4 hyvää osaamista ja 5 erinomaista osaamista. (Opetushallitus 2022a; Opetushallitus 2022b.)

3.1 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osa

Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut on 25 osaamispisteen laajuinen tutkinnon osa hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnossa. Tutkinnon osan opiskelija suorittaa hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan joko pakollisena tutkinnon osana kosmetiikkaneuvojan tutkintoa tai valinnaisena tutkinnon osana muihin hius- ja kauneudenhoitoalan osaamisaloihin. Tutkinnon osan voi suorittaa ilman aiempaa osaamista alalta. (Opetushallitus 2022a.)

Tutkinnon osan suorittanut voi toimia hius- ja kauneuden hoitotuotteiden ja palveluiden esittelijänä ja ihonhoidon ohjaajana myyden ja markkinoiden palveluita ja tuotteita. Tutkinnon osan suorittanut kykenee toimimaan erilaisissa työpaikoissa ja yhteisöissä sekä asiakaspalvelutilanteissa. Tutkinnon osan suorittanut osaa noudattaa työ- ja asiakasturvallisuutta sekä arvioida ja kehittää omaa toimintaansa asiakaspalvelussa ja työyhteisössä, (Opetushallitus 2022a.)

Neuvontapalvelut tutkinnon osan osaaminen osoitetaan näytössä, toimimalla autenttisissa ihon-, hiusten- ja kauneudenhoitoalan myynti ja markkinointi työtehtävissä tuote-esittelijänä ohjaten asiakkaita. Osaaminen voidaan osoittaa muun muassa parturi-kampaamoissa, kauneushoitoloissa, tavarataloissa tai vastaavissa työpaikoissa. (Opetushallitus 2022a.)

Tutkinnon osan suorittanut voi toimia hius- ja kauneudenhoitotuotteiden ja palveluiden esittelijänä sekä ihon hoidon ohjaajana palveluiden ja tuotteiden myynti- ja markkinointityössä. Tutkinnon osan suorittanut kykenee toimimaan monipuolisissa työyhteisöissä ja asiakaspalvelutilanteissa noudattaen työ- ja asiakasturvallisuutta, osaten arvioida ja kehittää omaa toimintaansa asiakaspalvelussa ja työyhteisössä. (Opetushallitus 2022a.)

3.2 Neuvontapalvelut tutkinnon osan tutkinnon perusteet

Opetushallitus uudistaa ammatillisten tutkintojen perusteita noin neljän vuoden välein. Tutkinnon perusteissa määritellään ammatissa tarvittavasta tiedoista, taidoista sekä osaamisesta yhdistää nämä olosuhteiden vaatimusten mukaan. (Cantell 2015, 28.) 1.8.2022 otettiin käyttöön uudet tutkinnon perusteet hius- ja kauneudenhoidon perustutkintoon. Muutokset tapahtuivat kaikkien ammatillisten perustutkintojen yhteisissä tutkinnon osissa. Ammatillisen koulutuksen päämääränä on kehittää opiskelijalle valmiudet työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittaviin taitoihin. (Opetushallitus 2022b.)

Hius- ja kauneudenhoitoalan kosmetiikkaneuvonnan ammatillisiin taitoihin kuuluu asiakaslähäinen ihon-, hiusten- ja muun kauneudenhoidon tarpeiden ja toiveiden tunnistaminen ja niihin soveltuvien ratkaisujen tarjoaminen ja myyminen, käyttäen hyödyksi tuote- ja aineosatuntemusta sekä markkinoinnin eri muotoja; kuten mielikuva- ja visuaalista markkinointia sekä brändituntemusta. Kosmeettisten tuotteiden ja palveluiden sekä kotihoito-ohjeiden neuvonnassa tulee osata määritellä ihon kunnon, vertailla ja perustella kosmetiikkatuotteiden aineosien vaikutuksia ihoon ja hiuksiin sekä opastaa allergisen asiakkaan palvelu- ja tuotevalintoja sekä ohjata asiakas tarvittaessa esimerkiksi terveydenhuollon asiantuntijan luokse. Osaava kosmetiikka tuote-esittelijä pyytää ja ottaa vastaan palautetta sekä reflektoi omaa toimintaansa suhteessa asiakkaiden toiveisiin ja tarpeisiin, muuttaen omaa toimintaansa ja tarjoamaansa palvelua tarpeiden mukaan. (Opetushallitus 2022a.)

Ekologisuus ja eettisyys ovat vallitsevia trendejä. Tämä tarkoittaa, että kosmetiikan neuvonnassa on tunnettava eettisyyden- ja ekologisten tuotteiden käsitteet, jotta kosmetiikan myyjä osaa neuvoa asiakkaita, jotka tekevät tuote- ja palveluvalinnat ekologisten ja eettisten periaatteiden mukaan. Ammatillaisen on toimittava kestävästä kehitystä edistäen, kuten käyttäen tuotteita ja välineitä taloudellisesti. (Opetushallitus 2022a.)

Kosmetiikkatuotteita, myyntiä ja markkinointia koskettaa lainsäädäntö. Hius- ja kauneudenhoitoalan ammatillaisen tulee tietää miten kosmetiikkaa, myyntiä ja markkinointia sekä kuluttajansuojaa säättävät lait velvoittavat toimimaan. Ammatillaisen tulee myös tietää, mistä

löytää kosmetiikka turvallisuuteen liittyvät tiedotteet sekä laissa ja säädöksissä tapahtuneista muutoksista, jotta kykenee reagoimaan mahdollisiin muutoksiin. Ammattitaitoisen kosmetiikkamyynnin tulee osata toimia eettisten periaatteiden mukaan ja yhdenvertaisuuslakia noudattaen sekä asiakaspalvelussa että työyhteisön jäsenenä. Asiakaspalvelu ja työyhteisössä toimiminen tulee olla ystävällisestä ja suvaitsevaa eri-ikäisiä, toimintakyvyltään ja kulttuuritaustaltaan erilaisia ihmisiä kohtaan. (Opetushallitus 2022a.)

Kannattavassa yritystoiminnassa on myyjän asetettava ja seurattava myyntitavoitteita sekä kehitettävä myyntityötään ja verkostoiduttava sidosryhmien kanssa, olipa kyse palkansaajasta tai yrittäjästä. Ammattitaitoinen myyjä hoitaa vastuullaan olevat työtehtävät ja asiakaspalvelutilanteet oma-aloitteisesti noudattaen asiakaspalveluun kuuluvia toimintaohjeita. Myyntityössä on osattava käyttää erilaisia markkinoinnin ja myynnin edistämiskeinoja, vuorovaikutustaitoja, kuten puhe- ja esiintymistaitoja, että asiakkaiden palveleminen on ammattitaitoista ja asiakassuhteista tulee pysyviä. Ammattitaitoinen kosmetiikkaneuvoja osaa hyödyntää työssään alan teknologiaa, hakea tietoa luotettavista lähteistä ja viestiä eri digitaalisissa ympäristöissä noudattaen ammattietiikkaa ja vaitiolovelvollisuuksia. (Opetushallitus 2022a.)

Työssä ja työyhteisössä toimimisen edellytys on omasta terveydestä ja työkyvystä huolehtiminen, työyhteisön sääntöjen, toimintatapojen ja työturvallisuusohjeiden noudattaminen. Kosmetiikkaneuvonnan ammattilainen huolehtii omasta, asiakkaiden, tilojen ja laitteiden turvallisuudesta kuten palvelun tai tuotteen vasta-aiheista, tilojen ja välineiden siisteydestä, puhtaudesta ja kunnosta, aseptisesta toiminnasta sekä huolehtii epäkuntoisten laitteiden huollosta. (Opetushallitus 2022a.)

4 Oppiminen

Oppiminen on muutosta aivoissa, kaikki näkemämme ja kokemamme vaikuttavat aivoihimme ja sitä kautta oppimiseemme (Eagleman ääniraita 12; Huotilainen & Saarikivi 2018, Ääniraita 27). Tiedon tallettamista aivoihin voidaan kuvata Huotilaisen mukaan lumihankena, jossa ensimmäisenä kulkeneen on tarvottava päästäkseen perille. Tämän jälkeen samaa polkua kulkeminen helpottuu ja jopa automatisoituu. (Huotilainen 2019, 17.) Koska aivot ei voi säilyttää kaikkea tietoa on valittava, mitkä tiedot ovat tärkeät säilyttää. Oppiminen ei ole ainoastaan mieleen painamista ja yksittäisten asioiden muistamista vaan kokonaisuuksien ymmärtämistä ja taitojen kehittämistä. (Päivänsalo 2020, 124.)

Oppiminen on ihmisen elinikäinen tietoinen tai tiedostamaton tapahtumasarja. Se on ihmisen tiedon ja taidon lisääntymistä, ajattelun muuttumista ja kehittymistä sekä aivojen hermoverkoissa tapahtuvaa tiedon aktiivista käsittelyä, prosessointia ja sisäistämistä. (Vaasan yliopisto 2022; Kauppila 2003, 24.) Oppimiseen vaikuttaa moni asia, kuten tiedon oikea aikaisuus, opittavan tiedon määrä, nukkuminen, motivaatio, tavoitteellisuus, myönteinen ilmapiiri sekä

tunteet (Huotilainen & Saarikivi 2018, ääniraita 12, 30). Oppiminen tapahtuu yksilöllisesti, sillä siihen vaikuttavat yllä mainittujen lisäksi muun muassa oppijan aikaisemmat tiedot ja oppimiskäsitykset omasta oppimisesta (Ruokamo, Tella, Vahtivuori, Tuovinen & Tissari 2002, 10). Oppiminen on oppijan sisäinen tapahtuma, johon ei ulkopuolelta juurikaan voida vaikuttaa (Manninen, ym. 2007, 11). Tynjälän mukaan Vosniadoun teoriassa uutta tietoa lisätään olemassa olevien tietojen päälle tai vanhaa tietoa tarkistellaan ja muutetaan (Tynjälä 2002, 75).

Oppijan oppimiseen liittyvät asenteet vaikuttavat opiskelijan oppimiseen joko sitä edistävästi tai estävästi. Nämä asenteet opitaan pidemmältä ajalta (Kauppila 2003, 25). Päivänsalon (2020) mukaan professori Carol Dweck on tarkastellut uskomuksia, jotka liittyvät ihmisen kyvykkyyteen ja oppimiseen. Dweck on havainnut, että uskomuksilla on merkitystä oppimistuloksiin. Hänen tutkimuksissaan on havaittu ihmisillä olevan joko muuttumattomuuden tai kasvun ajattelutapa. Muuttumattomuuden ajattelutavan omaavat ajattelevat oppimisen olevan seurausta yksilön pysyvistä ominaisuuksista kuten lahjakkuudesta tai älykkyydestä. Kasvun ajattelutavan omaavat ovat valmiita ponnistelemaan ja tekemään työtä oppimisen eteen ja näkevät oppimisen olevan tulos tehdystä työstä. Oppiminen on tällöin ennen kaikkea oppijan oman aktiivisuuden tulosta. Sopivan haastavat eli omaan lähtötasoon suhteutetut tehtävät ja harjoittelumäärä ja opiskeluun käytetty aika auttavat oppimaan. (Päivänsalo 2020, 22-23, 31, 40, 132.)

Oppimista edistäviä tekijöitä ovat myös myönteiset kokemukset, vuorovaikutus ja yhteistyö sekä oppimisen ilo (Halinen & Jääskeläinen 2015, 23). Motivaatio on vahvasti mukana oppimisessa. Kiinnostus ja aiemmin hankittu tieto vaikuttaa siihen, mihin tarkkaavaisuus kiinnittyy. Jos huomio ei ole opittavassa asiassa, ei sitä voi muistaa, vaikka oppija olisi sen nähnyt/kuullut. Tämä tarkoittaa, että motivaation, tarkkaavaisuuden ja muistin yhteistyön tuloksena syntyy oppiminen. (Huotilainen 2019, 58.) Tärkeintä oppimisessa on, että vaikeuksien tullessa vastaan oppija ei lannistu vaan yrittää uudelleen (Hakkarainen, Lonka & Lipponen 2004, 203).

4.1 Oppimiskäsitykset ja -tyyli

Oppimista voidaan tarkastella eri oppimiskäsitysten kautta. Oppimiskäsityksiä ovat muun muassa behavioristinen, sosiaalinen, humanistinen, konstruktivistinen sekä konnektivistinen oppimiskäsitys. Oppimiskäsitys on ennen kaikkea opettajan opetuksen suunnittelun viitoittaja. Moderni oppimiskäsitys kuvaa oppimista prosessina, jonka tavoitteena on todellisuuden ymmärtäminen. (Manninen, Burmann, Koivunen, Kuittinen, Luukkannel, Passi & Särkkä 2007, 51.)

Behavioristinen oppimiskäsitys on ollut vallitsevana oppimiskäsityksenä 1900-luvun alusta noin 1960-luvulle. Oppimiskäsityksen mukaan halutun reaktion aikaan saa ulkoinen ärsyke. Reaktion voimakkuutta säätelevät seuraukset, joita vahvistetaan esimerkiksi palkkioilla, kuten hyvä numero kokeessa. (Pruuki 2013, 31-33.)

Sosiaalisen oppimiskäsityksen mukaan oppija oppii havainnoimalla muiden toimintaa ja tämän kautta oppija muodostaa oman toimintamallin. Myös sosiaalisen oppimisen käsityksessä palkittamisella vahvistetaan oppimisen sisäistämistä. (Pruuki 2013, 31-33.)

Humanistinen oppimiskäsitys nähdään nelivaiheisena kiertona. Oppimisen perustana on oppijan omat kokemukset, joita refleктоimalla oppija saa aikaan ajattelua ja ongelmanratkaisuja. Ratkaisuja oppija testaa käytännössä, joka saa aikaan uusia kokemuksia eli oppimista. Opiskelija vastaa itse oppimisesta. Opettajan rooli on olla tukemassa. (Pruuki 2013, 31-33.)

Konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan oppija luo tiedon itse uudelleen aikaisempien tietojen käsitysten ja kokemusten pohjalta siten, miten oppija itse asian tulkitsee. Tällöin oppiminen tapahtuu oppijan omasta toiminnasta. (Pylkkä 2022.)

Konnektivistisen oppimiskäsitys lähestyy oppimista verkkoympäristössä. Oppiminen on toimintaa, johon hyödynnetään digitaalista teknologiaa yksin ja/tai verkostona. Oppijalla on tärkeä rooli hakea ja rakentaa tietoa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Tärkeässä osassa oppimista on jatkuva tietojen päivittäminen, sillä tiedot muuttuvat nopeaan ja tänään saatu tieto voi olla jo huomenna vanhaa. (Pylkkä 2022.)

Jotta oppimista tapahtuu, on opiskelijalla tärkeää löytää oma tapa oppia, jolloin puhutaan oppimistyyleistä. Oppimistyyli on tapa, miten oppija sisäistää, lähestyy ja ylläpitää omaksuttua tietoa. (OAMK. 2022.) Oppimistyyli ei ole pysyvä, vaan muuttuu ja kehittyy ajan kuluessa. Oppimistyyliin vaikuttaa vahvasti lapsuudesta luotu perusta oppimiselle sekä yksilön kognitiiviset kyvyt, jotka kehittyvät elinympäristössä. (Alaoutinen, Heikkinen & Porras 2010.)

Oppimistyyliä jaotellaan neljään kategoriaan;

- 1) Visuaalis-verbaalinen oppimistyyli, jossa kirjallisessa muodossa esitetty tieto on oppijalle helpoin tapa omaksua.
- 2) Visuaalisen oppimistyylin omaava oppija muistaa helpoiten kuvallisesti annetut asiat.
- 3) Auditiivinen oppija muistaa ja oppii parhaiten kuulemalla.
- 4) Kinesteettis-taktiilinen oppimistyylin omaksunut oppii parhaiten kokemalla asioita, tunnus-telemalla ja koskettelemalla. (OAMK, 2022.)

4.2 Motivaatio ja itseohjautuvuus

Motivaatiolla tarkoitetaan energiaa, jolla ohjataan, suunnataan ja ylläpidetään yksilön toimintaa (Tynjälä 2002, 98). Oppimiseen edistävä tekijä on ennen kaikkea oppijan motivaatio uuden oppimiseen (Saastamoinen, Härkänen, Näslindh-Ylispangar, Vehviläinen-Julkunen 2018; Ruokamo ym. 2002, 10). Motivoitunut opiskelija saavuttaa parempia tuloksia (Tynjälä 2002, 78). Hyvä motivaatio on yhteydessä muihinkin oppimisessa tarvittaviin osa-alueisiin, kuten

ajattelukykyyn eli tiedon prosessointiin, keskittymiskykyyn, itseohjautuvuuteen ja vastuun ottamiseen (Kauppila 2003, 43).

Motivaatio on aihe, jota voidaan luoda opiskelijan ulko- tai sisäpuolelta (Tynjälä 2002, 78). Ulkoisia motivaatiotekijöitä on erilaiset palkkiot tai rankaisut. Ulkoisesti motivoituneen oppijan toiminta perustuu ympäristöstä tulleeseen yllykkeeseen, kuten haluun samaistua johonkin. (Byman 2002, 33.) Ulkoinen motivaattori ei ole pelkästään huono asia, vaan sitä voidaan käyttää tukemaan sisäistä motivaatiota. Mielekkäässä oppimisessa ennen kaikkea sisäisellä oppimisella on tärkeä rooli. Sisäisessä motivaatiossa itse toiminta on yksilöä palkitsevaa. Motivaatio voi kuitenkin muuttua ulkoisesta vähitellen myös sisäiseksi motivaatioksi. Esimerkiksi opettaja voi innostavalla opetuksellaan saada syttymään sisäisen motivaation oppimiseen. (Hakkarainen ym. 2004, 203.)

Professorit Edward Deci ja Richard Ryan (2008) ovat tutkineet sisäistä motivaatiota ja löytäneet kolme perustarvetta, jotka vaikuttavat sisäiseen motivaatioon. Ensimmäinen tarve on; tarve autonomian tunteeseen. Tähän vaikuttavat esimerkiksi oppijan mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua omaan oppimiseen. Toinen tarve on; tarve pystyvyyden tunteeseen. Tarvetta mahdollisuus tukea oppijalle annetuilla riittävän haastavilla tehtävillä. (Lonka ym. 2015, 58.) Liian haastavat tehtävät voivat heikentää ja jopa kadottaa oppijan motivaation (Päivänsalo 2020, 261). Kolmantena tarpeena on tarve yhteenkuuluvaisuuden tunteeseen, joka syntyy oppijoiden mahdollisuudesta yhdessä työskentelyyn (Lonka ym. 2015, 58). Neljänneksi motivaatiotekijäksi on nostettu merkityksellisyys. Kun oppija kokee, että opittava asia on hänelle merkityksellistä, auttaa se oppijaa ponnistelemaan tavoitteen eteen (Salmela-Aro 2018, 12).

Oppimisen motivaation perusta luodaan opiskelijan itsenäisen tavoitteen asettamisella (Kauppila 2003, 84). Opiskelijan motivaation lisäksi myös oppijan ja opiskeluyhteisöllä sekä oppimisympäristöllä on suuri merkitys oppimisprosessissa (Ruokamo ym. 2002, 6). Saastamoinen ym. tutkimuksessa nousi esiin tärkeänä osana myös opettajien osaaminen, motivaatio sekä kiinnostus oppimista edistävinä tekijöinä (Saastamoinen ym. 2018; Hakkarainen ym. 2004, 211). Haasteeksi muodostuu, miten opettaja saa sytytettyä ja ylläpidettyä kiinnostus opetettavaan aiheeseen, jotta oppijat motivoituvat tiedon hankinnassa (Hakkarainen ym. 2004, 204). Opiskeluympäristö, joka tukee oppijan omatoimisuutta, aloitteellisuutta ja itsenäisyyttä edistää sisäisen motivaation syntymistä (Tynjälä 2002, 108).

Opiskelu ja oppiminen vaatii opiskelijalta motivaatiota, itsesäätelykykyä sekä itseohjautuvuutta. Itsesäätely ja itseohjautuvuus ovat hyvin lähekkäin olevat käsitteet. Itsesäätelyssä on kyse itsensä tietoisesta ohjaamisesta kohti tavoitetta. Itseohjautuvuus tarkoittaa kykyä toimia omaehtoisesti kohti tavoitetta ilman ulkopuolista ohjausta. (Ruohotie 2000, 157.) Itseohjautuva oppiminen on itsesäätelyyn perustuva aktiivinen oppimisprosessi, jossa oppija ennakoii ja käyttää itselleen sopivia oppimismenetelmiä (Ho 2004, Hemminki & Lummelahden 2020, 14).

Motivaatio ja tahto vaikuttaa opiskelijan itsesääteilyyn oppimisessa. Itsesääteilytaidoilla tarkoitetaan reflektiivisiä ja metakognitiivisia taitoja ja tietoja. Itsesääteilyn motivaatioon liittyy opiskelijan tavoiteorientaatio ja arvoihin, jotka koskevat opiskelijaa itseään. Itsesääteilyyn voidaan liittää myös tietoisuuden, yrittämisen ja sinnikkyuden. Tahtoon liittyvät minän ja tavoitteiden toteutumaiseen hallintaan liittyvät prosessit. Itsesääteily edellyttää oman toiminnan tietoista ja kriittistä analysointia ja arviointia. (Ruohotie 2000, 83, 160.) Itseohjautuvuus ei ole automaattien piirre opiskelijassa vaan se on opittu ominaisuus (Tynjälä 2002, 109). Itseohjautuvuus on tietoinen tila, jossa opiskelijalla on valmius itseohjautuun oppimiseen. Opiskelija vaikuttaa itse siihen, miten opiskeluympäristössä toimii, miten syvällisesti asiaan perehtyy sekä millä aikataululla työskentely tapahtuu. Itseohjautuvuus vaatii opiskelijalta kykyä tunnistaa oppimistarpeensa, tietoista suuntautumista valitsemiinsa tavoitteisiin sekä kykyä arvioimaan oppimistaan. Tavoitteellinen oppiminen vaatii opiskelijan sitoutumista oppimiseen sekä siihen kuuluviin velvoitteisiin. (Kiviniemi 2000, 73.) Itseohjautuva opiskeluympäristö ei tarkoita opiskelijan jättämistä oman onnen nojaan, vaan opiskelijalla on aina tarvittaessa saatavilla tukea opettajalta (Tynjälä 2002, 108). Edellytyksenä itseohjautuvuudelle on, että opiskelija on motivoitunut, päämäärä on selkeä sekä opiskelija omaa tarvittavan osaaminen saavuttaakseen päämäärän. Itsejohtuvuus vaatii opiskelijalta taitoa johtaa itseään, hallita resursseja, kykyä laittaa asiat tärkeysjärjestykseen sekä hallita ajankäyttöään. (Sinkkonen & Tapani 2020.)

Opiskelija tarvitsee itseohjautuvuuteen omatoimisuutta, sitoutumista, sopeutumista, yhteenkuuluvaisuutta, emotionaalista itsenäisyyttä, kykyä vuoropuheluun sekä reflektiivisyyttä. Opiskelijan tulee voida itseohjautuvassa oppimisessa määrittää oman oppimisen tavoitteet, oppimateriaalit, oppimismenetelmät. (Ruohotie 2000, 158.) Ruohotien mukaan Ahteenmäki-Pelkonen (1991) on päättänyt neljään itseohjautuvuuden ominaisuuteen, joita ovat autonomisuus, yhteisöllisyys, kriittinen tiedostaminen sekä integroituminen todellisuuteen. Autonomisuuden Ahteenmäki-Pelkonen jakaa omatoimisuuteen, emotionaaliseen itsenäisyyteen sekä ajatusten ja tunteiden omaperäisyyteen. Autonomiaan liitetään sekä kyvyn itsenäiseen toimintaan ja ajatteluun että kyvyn tarkistella omaa oppimista. Yhteisöllisyys sisältää yhteenkuuluvaisuuden ja kyvyn vuoropuheluun. Reflektiivisyys ja sitoutuminen liittyvät kriittiseen tiedostamiseen. Opiskelijalla tulee olla kykyä reflektoida omaa toimintaa sekä sitoutua valitsemiinsa näkemyksiin ja arvoihin. Todellisuuteen integroitunut tunnistaa omat realiteetit ja mukautuu tietoisesti niihin sekä suuntaa aktiivisesti toimintaansa päämääräänsä kohti. (Ruohotie 2000, 158.)

5 Opetus

Opetus voidaan määritellä vuorovaikutukselliseksi ja tavoitteelliseksi toiminnaksi, jonka tarkoituksena on saada aikaan oppimista (Uusikylä & Atjonen 2005, 8). Modernin oppimiskäsityksen mukaan oppiminen on prosessi, jonka tavoitteena on todellisuuden ymmärtäminen.

Opetuksen tehtäviä voidaan määrittää olevan tiedon tarjoaminen oppijalle ja tiedon omaksumistyöskentelyyn ohjaaminen. (Manninen ym. 2007, 51.) Opetus on ollut opettajakeskeistä, jolloin opettaja on suurimman osan ajasta äänessä (Uusikylä & Atjonen 2005, 18). Sosiokonstruktiivinen oppimiskäsitys on muuttanut opettajan roolia. Siinä opettaja voi opettaa tuomalla muun muassa sosiaalisia tekijöitä, kuten ryhmä ja tiimi työn sovelluksia opetukseen. (Kauppila 2007, 127.) Esimerkiksi ongelmalähtöinen opetuksen lähtökohtana on ratkoa ongelmia esimerkiksi tiimeissä (Manninen ym. 2007, 55).

Opettamista kuvataan pedagogisesti tarkoituksenmukaiseksi ja suunnitelmalliseksi toiminnaksi, jonka tarkoituksena on edistää oppijan tiedollista ja taidollista osaamista, joka huomioi myös oppijan yksilölliset tekijät (Rinne, Lehtinen & Sinivuori 2004), koska oppimista voi tapahtua tiedostamatta tai tiedostaen. Opettaminen voidaan tällöin käsitteenä liittää tiedostettuun oppimiseen, sillä opettamisen tiedollisena tavoitteena on saada aikaan oppimista. (Pruuki 2013, 28-29).

Opetuksen laatu, oppimistulokset ja suunnitelmat ovat ydinasioita koulukasvatuksessa. Laadukkaaseen opetukseen kuuluvat relevantit tavoitteet ja sisältö. Opetuksessa on silloin selvät tavoitteet sekä perustelut ja se on priorisoitu. Laadukkaassa opetuksessa on otettu erilaiset oppijat huomioon esimerkiksi eriyttämällä ja oppimisen lainalaisuuksia on hyödynnetty, kuten pedagogista tietoa ja oppimiskäsitysten huomioimisella opetussuunnitelmassa. Opetuksessa opetusjärjestelyt ovat tarkoituksenmukaisia, eli toiminta ja opetusmenetelmät vaihtelevat opiskelijoiden, oppimisen ja tavoitteiden mukaan. (Uusikylä & Atjonen 2005, 215.)

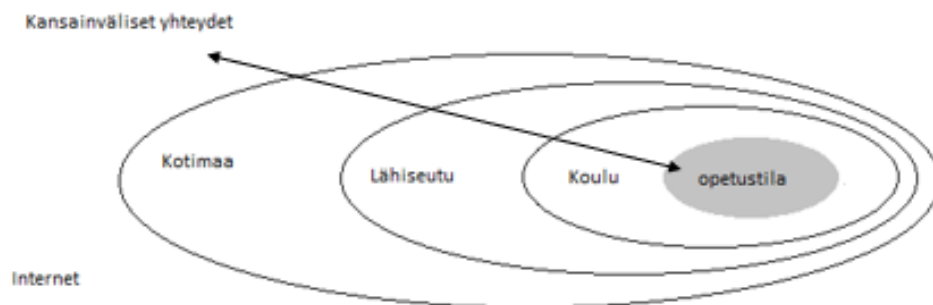
Oppimistilanteet tulisi luoda siten, että oppija voi konstruoida uutta tietoa aiemmin opittua tietoa apuna käyttäen (Ruokamo ym. 2002, 6). Päivänsalo (2020, 77) painottaa, että opettajan on hyvä huomioitava opetuksen suunnittelussa Graham Nuthallin (2007) tutkimus, jossa todetaan, että oppimiseen opiskelija tarvitsee kertausta. Yksi Nuthallin tutkimuksista osoitti, että oppimista tapahtuu, kun opiskelija käsittelee aihetta vähintään kolmessa eri yhteydessä. (Päivänsalo 2020, 77.) Huotarisen (2019, 63) mukaan uuden tiedon opettamista on hyvä jakaa usealle päivälle, jotta aivoille on aikaa rakentaa opituista asioista muistijälkiä. Tieto siirtyy työmuistista pitkäkestoiseen muistiin nukkumisen, yöunien tai päivätorkkujen aikana. Huotilainen kehottaa myös kertaamaan opetetun asian, jotta työmuistissa olevat asiat siirtyvät pitkäkestoiseen muistiin, jolla on rajaton määrä kapasiteettia vastaanottaa ja tallettaa tietoa. (Huotilainen 2019, 63, 69.)

Opetusta suunniteltaessa vaikuttavat oppimistyyli ja oppimistulokset opetuksessa käytettävien menetelmien valintaan. Oppimistulokset ovat opetuksen tavoitteita, kun taas menetelmät ovat keinoja saavuttaa tulokset. Oppimismenetelmiä on paljon erilaisia kuten; käsitekartta, kirjoittamalla oppiminen, demonstraatio, harjoitustehtävät virtuaalioppiminen, eEducation, mobiilioppiminen jne. Pedagogiikan merkitys on käsitellä tapaa, miten oppiminen saavutetaan, kun taas opetussuunnitelma määrittelee opetuksessa opeteltavan sisällön.

(Alaoutinen ym. 2010.) Opetustilanteeseen vaikuttavia tekijöitä ovat opettajan omat ihmis-, tiedon- ja oppimiskäsitykset. (Pruuki 2013, 29.)

5.1 Opiskeluympäristöt

Lähes mikä tahansa ympäristö voi toimia opiskeluympäristönä, jos ympäristössä olemiselle on määritetty oppimistavoite tai siellä oleminen saa aikaan oppimista (Manninen ym. 2007, 108). Opiskeluympäristö määritetään tilaksi, joka on luotu opiskelijan aktiiviseen opiskeluun, tavoitteena edistää opiskelijan oppimista. Mannisen ym. mukaan yksi määritelmä kuvaa opiskeluympäristöä paikaksi tai yhteisöksi, jossa oppijat voivat käyttää monenlaisia keinoja asioiden oppimiseen ja ymmärtämiseen sekä ongelmien ratkaisemiseen. Opiskeluympäristön on kyettävä tukemaan opiskelijan tarkkaavaisuuden suuntautumista ja tiedon muistiin siirtämistä sekä sieltä palauttamista. (Manninen ym. 2007, 11, 15.) Opiskeluympäristönä on perinteisesti ajateltu formaalia opetusta tukevaa tilaa, kuten koulun luokkatilaa. Opiskeluympäristö käsite on laajentunut ja muuttuu erityisesti kehittyvän, muuttuvan maailman, oppimistapojen ja vuorovaikutuksellisuuden lisääntymisen myötä luokkahuoneen ulkopuolelle. (Luminen, Rimpelä, Granberg 2015, 35.)

Kuva 1 Oppimisympäristön laajentuminen Nuikkisen mukaan (Luminen ym. 2015, 34)

Kasvatusfilosofi Deweyn (1859-1952) mukaan opettamiseen ja oppimiseen vaikuttavat sosiaaliset ja fyysiset ympäristöt. Opiskeluympäristön voidaan käsittää fyysisinä, psykososiaalisina ja tietoteknisinä ympäristöinä. Fyysiseen opiskeluympäristöön kuuluvat muun muassa turvallisuus, terveellisyys, viihtyisyys ja toiminnallisuus. (Mäkelä, Fenyvesi & Kankaanranta 2022, 247.) Psykososiaaliseen opiskeluympäristöön voidaan lukea kuuluvaksi; opiskelijat ja heidän kohtaamisensa, ryhmäytymiset ja yleinen ilmapiiri, joka auttaa oppijaa. Opettajat; heidän käyttämä pedagogiikka, työsuhteensa ja työyhteisön tuki. Psykososiaalinen ympäristöllä on merkittävä rooli koko yhteisön hyvinvoinnille. (Koulu ja ympäristö 2022.) Tietoteknistä opiskeluympäristöä ovat opetusteknologisesta näkökulmasta opetuksessa ja oppimisessa hyödynnetty tieto- ja viestintätekniikka (Luminen ym. 2015, 35; Kattilakoski 2018).

Opiskeluympäristö koostuu materiaalisista ja ei-materiaalisista osista (Uusikylä ym. 2005, 157). Oppimisympäristöön kuuluvat opiskeluun tarvittavat välineet, materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologia. Hyvin suunnitellut opiskeluympäristöt tukevat oppimista. Opiskeluympäristöjen tulee olla pedagogisesti laaja-alainen ja muuntautuva. (Mäkelä ym. 2022, 247.) Toimiva ja hyvin suunniteltu opiskeluympäristö luo mahdollisuuden monipuolisten opetustapojen hyödyntämiseen erikokoistenkin ryhmien opetuksessa (Luminen ym. 2015, 36). Pearlman (2011, 122-123) on todennut, että oppimisympäristön vaikuttavuus oppimiseen riippuu siitä, miten ympäristö, käytettävissä oleva pedagogiikka ja opetussuunnitelma toimivat yhdessä. Cleveland (2011) esittää, että ennen kuin opiskeluympäristöjä suunnitellaan, on ensin pohdittava, mitä tietoja ja taitoja tavoitellaan. Vasta kun nämä asiat on määritetty, päätetään opetuksessa käytettävä pedagogiikka ja opetussuunnitelma. Pedagogiikan ja opetussuunnitelman hahmotuttua pohditaan millaista opetusta ja oppimista tukevaa teknologiaa käytetään sekä arviointimenetelmät, jotka tukevat oppimista. Lopuksi mietitään millaiset opiskeluympäristöt tukevat tätä prosessia. Opiskeluympäristöllä on merkitystä, koska sillä luodaan oppimiselle pohja. (Cleveland 2011, 146.) Oppimisympäristöllä pystytään opiskelijaa motivoimaan, antamaan palautetta, opetusta organisoimaan sekä siellä konkreettisesti opiskellaan (Uusikylä & Atjonen 2005, 155).

5.2 Opiskeluympäristö verkossa

Verkko-oppimisympäristöt ovat kehittyneet vauhdilla (Matikainen & Manninen, 2000). Voidaan olettaa, että Covid-19 pandemia on vauhdittanut alan kehittymistä entisestään. Verkkopohjaiset opiskeluympäristöt toteutetaan oppimisalustoilla, kuten Moodle, Blackboard, WebCT ja Lotus LearningSpace. Verkko-oppimisympäristöön voidaan toteuttaa koko tutkinnon osa/moduuli, jonkin osa-alueen tai vain osan opiskeltavasta asiasta, kun se hyödyntää ja tukee opiskelijan oppimista. Verkkopohjaisella oppimisympäristöllä tarkoitetaan kokonaisuutta, joka on internet pohjainen oppimateriaalien, informaation ja verkostoitumisen kanava. (Manninen ym. 2007, 11, 29, 79.) Verkko-oppimisympäristöstä yleisimmin käytettyjä nimityksiä ovat muun muassa; virtuaalinen, avoin, verkkopohjainen ja digitaalinen (Manninen ym. 2007, 16).

Monipuoliset digitaaliset opetus- ja ohjausmenetelmät innostavat oppimaan sekä tarjoavat erilaisiin oppimisen lähtötasoihin soveltuvia e-oppimateriaalia ja harjoituksia. Digitaalisten oppimisympäristöjen vaihtoehdot tarjoavat nykyisin opiskeluun ja opettamiseen monipuolisia mahdollisuuksia. Digitaaliset teknologiat ja oppimisympäristöt tarjoavat innostavia uudenlaisia mahdollisuuksia opettaa, ohjata, opiskella ja oppia. Digitaalisuus on esimerkiksi laajentanut visuaalisuuden käyttöä opetuksessa. (Honkanen & Nuutila 2016, 1-2; Kauppila 2007, 159.) Verkkoympäristössä oppimisen tukemiseen käytetään muun muassa linkkejä, videoita ja stimulaatioita (Tuononen & Pelkonen 2004, 75). Olennaista on löytää kaikille oppijoille opetukseen ja ohjaukseen soveltuvat menetelmät ja sovellukset (Honkanen & Nuutila 2016, 1-2). Verkko-alustan suomat työkalut mahdollistavat monipuolisen pedagogiikan käytön oppimisen tukemiseen ja opetuksen suunnitteluun (Kiviniemi 2000, 38).

Verkko-oppimisympäristö voidaan käsittää oppimistilana, jossa opiskelija tutkii ja hankkii uusia toimivia ajatusmalleja, jolloin opiskeluympäristön sisällöllä ja oppijan oppimiskokemuksella on verkko-opiskeluympäristöä suunniteltaessa tärkeä merkitys. Verkkoympäristössä oppija käyttää oppimisen tukena apuvälineitä, vastaanottaa tietoa ja on vuorovaikutuksessa muiden oppijoiden tai yhteisöjen kanssa. Oppimistilan voidaan nähdä moniulotteisena fyysisenä, henkilökohtaisena, sosiaalisena ja virtuaalisena kuten verkko-opetus ja mobiiliteknologia, ympäristönä, joka edesauttaa oppimista. (Mikkonen, Vähähyyppä & Kankaan-Ranta 2012, 5-6; Gröhn 2008.) Verkkopohjaisessa opiskeluympäristössä perinteiseksi muotoutunut opettaja-johtoinen opetus muuttuu opiskelijajohtoiseksi ja opettaminen muuttuu ohjaukseksi (Manninen ym. 2007, 80; Kiviniemi 2000, 14). Verkko-opiskeluympäristössä korostuu opiskelijan oman vastuullisen opiskelun merkitys, ja vaatii opiskelijalta paljon itseohjautuvuutta, sillä oppimista tapahtuu vain opiskelijan oman aktiivisen toiminnan kautta (Manninen ym. 2007, 80; Kiviniemi 2000, 73). Verkko-opiskeluympäristössä opettajalla on asiantuntijan rooli ja opettaminen on konstruktivistista (Uusikylä & Atjonen 2005, 184).

6 Verkkopedagogiikka ja verkkodidaktiikka

Pedagogiikka määritellään käsittävän sitä, miten opetus tulisi järjestää ja se voi viitata kasvatukselliseen suuntaukseen. Didaktiikka on kasvatustieteen osa-alue, joka tarkastelee opetustapahtumaa ja opetussuunnitelmaa sekä antaa opetukseen perusteltuja ohjeita, se siis voidaan määritellä käsittelevän sitä, kuinka tulisi opettaa. (Kari 1994, 20.)

Verkkopedagogiikalla tarkoitetaan pedagogiikan osa-aluetta, jossa tarkoituksenmukaisesti perehdytään opetuksessa käytettävään tieto- ja viestintäteknikkaan. Yksinkertaistettuna sen voidaan määritellä olevan opetukseen ja oppimiseen sovellettua tieto- ja viestintäteknikan käyttöä. Verkkopedagogiikka on kasvatustieteen ala, joka tutkii verkko-opetusta tai verkossa toimimisen vaatimien taitojen opettamista. (Nieminen 2009, 11.) Uusikylä & Atjosen mukaan (2005, 187) verkkopedagogiikalla käsitetään verkossa tai verkon kautta toteutettua opettamista ja opiskelua. Verkkopedagogiikka on monipuolinen, sillä siinä on mahdollisuus hyödyntää eri oppimiskäsityksiä (Mölsä, 2005, 94) ja oppimistehtävillä tukea ongelmaratkaisutaitoja (Ruokamo ym. 2002, 8).

Verkkodidaktiikan tutkimus- ja toiminta-alue on verkkopedagogiikkaa selkeämpää. Verkkodidaktiikasta voidaan erottaa kaksi aluetta: opetuksen tavoitteet ja suunnitelmat sekä keinot, joilla tavoitteisiin päästään. Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen verkkodidaktiikassa opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon opiskeltavan asian sisältö ja tavoitteet. Lisäksi suunnitellaan opetukseen sopivat ja tarkoituksenmukaiset rakenteet, kuten opiskeluympäristö. Opiskeluympäristön suunnittelu osana verkko-opetuksen tavoitteiden toteuttamista. (Nieminen 2009, 12.)

Verkkodidaktiikka selvittää mitä ja miten verkossa opetetaan. Verkkopedagogiikka korostaa opetuksen yleisiä tavoitteita sekä verkossa toimimisen valmiuksien ja asenteiden selvittämistä. Sekä verkkopedagogiikka että verkkodidaktiikka ovat opettajan tukena opettajan pohiessa verkko-opiskeluympäristössä toteutettavaan opetukseen valittavia ominaisuuksia ja antavat suuntaviivan verkko-opetuksen kehittämiseksi. (Nieminen 2009, 12.)

6.1 Opetus ja oppiminen verkossa

Opetuskulttuuri on Covid-19 myötä erityisesti joutunut murrokseen. Verkko-opetus on tehnyt tuloaan, mutta Covid-19 sai aikaan opetuksen nopean siirtymisen verkkoon tai etäopetukseen, jolloin opettajien tuli omaksua nopealla aikataululla uusi opetusmenetelmä, joka merkitsi opettajille alussa työmäärän kasvua, ennen kuin tehtävät olivat muuttuneet rutiinin omaisiksi (Martzoukou, Fulton, Kostagiolas & Lavranos 2020). Verkko-oppimisen mahdollisuudet ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana valtavasti. Osana muutokseen on teknologian ja erilaisten oppimisalustojen kehittyminen (Luoto & Leppisaari 2005, 21).

Verkko-oppimisen etuna on opiskelijoiden mahdollisuus päästä opintoihin paikasta ja ajasta riippumatta sekä helpottaa monen eri opiskelijaryhmän opiskelua, joille opiskelu ei esimerkiksi työn, perheen tai taloudellisen tilanteen vuoksi onnistuisi (Martzoukou ym. 2020; Mölsä 2005; Kiviniemi 2000, 15). Verkko-opinnot mahdollistavat myös opiskelijoiden omaan oppimiseen liittyvien päätösten ja valintojen tekemisen (Kiviniemi 2000, 10). Verkko-opetuksen hyviä puolia ovat myös opintojen johdonmukaisuuden tarjoaminen, mikä vähentää opetukseen käytettävää aikaa, kognitiivinen muistaminen paranee sekä opiskelijoiden motivaatio ja tyytyväisyys lisääntyy (Sasikarn, Sang-arun & Amnart 2009). Vaikka motiivi, päätös opiskella, opiskelutapa ja tavoitteet tulee opiskelijan itse määrittää (Kiviniemi 2000, 10). Nummenmaa mukaan yleinen havainto etä- ja lähiopetuksesta oli, ettei oppimistuloksilla menetelmien välillä ole eroa. Opetustilanteita vertailtaessa poikkeavuudet tulee huomioida, kuten opetussisältöjen ja opetukseen käytetty aika (Nummenmaa 2012, 21; Martzoukou ym. 2020). Nummenmaa korostaa, että verkko-opetuksella voidaan rikastuttaa opetustarjontaa ja luoda opetusta myös pienemmille ryhmille (Nummenmaa 2012, 28.).

Mölsän (2005) tutkimuksessa saadun tiedon mukaan opettajat toivovat, että verkko-opetus lisää opiskelijälähtöisyyttä, tutkivaa oppimista sekä edistää opiskelijoiden motivaatiota opiskeluun ja tiedonhaku kriittisyyttä. Verkko-opetuksen yksi ominaisuus on opintojen luokattomuus, joka tarkoittaa sitä, että opettajien, jotka opettavat samaa aihetta on hallittava verkko-opetuksen käyttö ja sitouduttava verkko-opetukseen. (Mölsä 2005, 99.) Verkko opetusympäristössä voidaan ottaa käyttöön työkaluja, joilla opettaja voi seurata oppimista (Ruokamo ym. 2002, 11). Opettaja voi antaa opiskelijoille henkilökohtaista palautetta tai luoda tehtäviin aktiivipalautuksen. Verkkoympäristön tulee suunnitella siten, että se tähtää tiedon käsitetysyissä ymmärtävään oppimiseen. (Tuononen & Pelkonen 2004, 71.)

Verkko-opetus vaatii opiskelijan aktiivisuutta oppimisprosessissa, sillä verkko-opetus ei itsessään tuota oppimistuloksia tai johda oppimiseen (Tuononen & Pelkonen 2004, 71). Verkko-opiskeluympäristössä opiskelijan on opittava kriittisen tiedonhaun taitoja eli löytämään olennaisen tiedon epäolennaisesta (Kiviniemi 2000, 74-75). Tieto lisääntyy ja muuttuu koko ajan, se tieto, mitä tänään opitaan voi huomenna olla jo vanhentunutta (Tynjälä 2002, 71). Itseohjautuvuus edellyttääkin opiskelijan kykyä; tunnistaa omat kehittymistarpeet, suunnata ja toimia tavoitteiden ja päämäärän eteen sekä itsearviointiin. Itseohjautunut opiskelija asettaa itselleen realistiset tavoitteet. Oppija kykenee suunnittelemaan ja toteuttamaan opinnot itsenäisesti käsitellen ja sisäistäen vastaanottamaansa tietoa. Itseohjautunut opiskelija motivoi itse itsensä ja pystyy soveltamaan, hyödyntämään ja arvioimaan omaa oppimistaan. (Kauppila 2007, 83.)

Nevgi ja Tirri (2003) ovat luoneet kahdeksan mielekkään oppimisen kriteeriä, jotka kuvaavat verkko-opiskelun hyviä puolia.

- *Aktiivisuus.* Oppijan on etsittävä ja jäseneltävä saamaansa tietoa sekä otettava vastuu omasta oppimisestaan.
- *Konstruktivisuus.* Verkkomateriaalia tulee kyetä jäsentää ja muokata siten, että se koostaa tiedon ja mahdollistaa muutokset käsitteissä.
- *Kollaboratiivisuus.* Verkko-opetuksessa yhteistoiminnallisuus saadaan aikaan pari-/ryhmätöillä tai toisilta oppiessa.
- *Intentionaalisuus.* Verkko-opetuksessa tämä toteutuu aktiivisuuden kautta, kun tietoverkko sisältää paljon informaatiota.
- *Kontekstuaalisuus.* Verkko-oppimisessa kontekstuaalisuus saadaan muun muassa linkkien avulla, joka tekee tehtävistä monipuolisempia.
- *Keskusteluomaisuus ja vuorovaikutteisuus.* Verkko-oppimisessa vuorovaikutusta tuetaan muun muassa keskustelualustoilla ja verkkotyöskentelyyn liitettyissä tehtävissä.
- *Reflektiivisyys.* Verkko-opinnoissa reflektiivisyys saadaan aikaan itsearvioinnilla, joita voidaan tehdä esimerkiksi tehtäviin.
- *Siirtovaikutus.* Oppilaiden on hyvä oppia arvioimaan tiedon luotettavuutta ja oikeellisuutta sekä harjaannuttaa monipuolisesti metakognitiivisia taitojaan.

Verkko-oppimisesta, sen laadusta tai lisäarvosta, puhuttaessa käsitellään koko opetuksen laatua, suunnittelusta digitaaliseen oppimateriaaliin (Tuononen & Pelkonen 2004, 86).

6.2 Verkko-opetuksen suunnittelu

Verkkokurssin suunnittelussa tarvitaan laaja-alaista asiantuntijuutta. Suunnittelutiimissä on hyvä olla mukana muun muassa kurssin sisällöllinen asiantuntija ja käsikirjoittaja, verkkokurssin opettaja, verkkopedagogiikan asiantuntija, ohjelmoija. (Kiviniemi 2000, 26-27.) Koli kertoo podcastissaan, että verkko-opetuksen suunnittelua ja toteutusta voi lähteä pohtimaan lähtökohtana ”miten kokonaisuuden opetan”. Usein verkko-opettamisen mallit tulevat

luokkahuonemaailmasta, jolloin verkko-opetus on pääasiassa sisältöjen/materiaalien jakaminen verkkoalustalla. (Koli 2022.) Verkkokurssin kannalta tärkeässä asemassa on verkkokurssin suunnittelijan tai siitä vastaavan opettajan pedagoginen käyttöteoria eli sisäinen malli, joka ohjaa toimintaa, päättelyä ja valintoja, sillä verkko-opettajan pedagoginen käyttöteoria vaikuttaa verkkokurssin opetukseen (Kiviniemi 2000, 59). Koulutuksen suunnittelun ja opetuksen pohjana on aina jokin oppimis- tai opettajakäsitys, joka voi olla opettajan tai suunnittelijan tiedostamaton, omiin oppimiskokemuksiin tai koulun vakiintuneisiin käytäntöihin pohjautuva (Manninen 2007, 108).

Verkko-opetuksen suunnitelmassa tulee ensimmäisenä pohtia tavoitteet opintokokonaisuudelle. Mitä oppijan tulee jakson lopussa osata. Verkko-sovelluksessa tulee olla selkeästi ilmaistuna opintojen tavoitteet ja keinot, miten tavoitteisiin päästään sekä, miten oppimista arvioidaan. Verkko-alustalla materiaalissa tulee olla selkeästi ilmoitettuna, mitä oppijan tulee tehdä: tutustu, lue, suorita, katso. Sisältö jaotellaan tai palastellaan pienempiin kokonaisuuksiin, jolloin opiskelijan on ne helpompi hallita. (JAMK 2021.)

Verkko-opetusta on hyvä pohtia opiskelijan näkökulmasta. Nostamalla opiskelija verkko-opetuksen suunnittelun keskipisteeseen, luodaan mahdollisuus laadukkaille ja käyttäjä lähtöisille verkko-opintokokonaisuuksille. (Lehto, Lehto & Vaara-Sjöblom 2005, 37.) Opiskelijat saattavat kokea, ettei verkko kokonaisuus ole selkeä. Verkko-opetusta suunnitellessa tuleekin muistaa, että verkko-opetus on oppijalle palvelu, jota opiskelija käyttää, jolloin käyttäjäkokemus on kokonaisuuden suunnittelun lähtökohtana. Verkko-opetuskokonaisuutta luotaessa on tiedostettava, että se on myös viestintäkanava, eli kaikki videot, materiaalit, tehtävät ovat viestintää. Tämä tarkoittaa siten, että oppimisympäristö suunnitellaan kohderyhmää vastaavaa viestintää, jolloin opetuksen suunnittelijan on pohdittava, mikä on tärkeää tietää, mikä hyvä tietää ja jos on vielä jotain, mikä olisi kiva tietää. (Koli 2022.) Nevgin ja Tirrin (2003) tutkimuksen mukaan hyvä verkkokurssi on ennen kaikkea selkeä. Selkeys määritelmä käsittää kurssin rakenteen, ohjeet, ulkoasun, tavoitteet ja oppimateriaalit. Hyvässä verkkoalustassa on vuorovaikutusta, se on monipuolinen, esteettinen ja sisältö ja linkit ovat hyviä. (Nevgi & Tirri 2003, 166.) Lehto ym. (2005) toteavat artikkelissaan opiskelijoiden nostaneen mielekkyyden merkityksen verkko-opetuksen yhdeksi laadun perustaksi. Opettajan resurssi toteuttaa mielekästä verkko-opetusta on rajallinen. Mielekkyyttä verkko-opetukseen voidaan lisätä tarjoamalla opiskelijoille tarpeen mukaista tukea ja ohjausta. Verkko-opiskelussa, kuten muissakin opinnoissa mielekkyys on ennen kaikkea kiinni oppijan motivoitumisesta oppimiseen. (Lehto ym. 2005, 39-42.)

Verkko-opetus mahdollistaa opiskelijalle ajasta ja paikasta riippumattoman, yksilöllisen ja sujuvan opiskelun. Verkko-oppiminen mahdollistaa ongelmalähtöisen oppimisen toteuttamisen ja on oiva väline oppijalle itsenäiseen pohdintaan sekä motivoi paneutumaan opiskeltavaan aiheeseen. Verkko-opetuksessa opiskelijalla on mahdollisuus valmistua nopeammassa aikataulussa, sillä verkko-opetus antaa opintojen suorittamiseen joustavuutta. Hyvin suunniteltu

verkkoympäristö helpottaa huomion kiinnittymistä opiskeltavaan asiaan sekä kehittää itseohjautuvuutta sekä oman ajankäytön suunnittelua. Verkko-opiskelu vahvistavaa jatko-opinto- ja työelämätaitoja sekä lisää digitaalisia taitoja opittavan asian ohella. (Vamia 2020.)

Verkko-kurssin opiskeluympäristön suunnittelussa tulee pohtia, millä tavoin koulutus toteutetaan oppisisältöjen ja oppimiskokemuksen kannalta. Opiskeluympäristössä painopiste voi olla sisältökeskeisesti suunniteltu, jolloin oppimateriaali on suuri rooli tai oppimiskokemukskeskeisesti suunniteltu, jolloin päärooli oppimisessa on oppimisprosessilla. (Kiviniemi 2005, 21.)

Sisältökeskeisen verkko-opiskeluympäristön voidaan organisoida hierarkkisesti tai moduulimaisesti. Sisältökeskeinen hierarkkisesti organisoidun opiskeluympäristön verkko-opinnot rakennetaan perinteiseen johdonmukaiseen jäsenettyyn kokonaisuuteen. Hierarkkisessa verkko-opiskeluympäristössä oppimistehtävät sijoitetaan yleisimmin sisällöllisen oppimateriaalien jälkeen. Hierarkkisesti organisoituun opiskeluympäristöön liitetään yleisesti oletus, jossa oppijan ajatellaan ensin ottavan haltuun verkkomateriaalin ja vasta tämän jälkeen tekee opintoihin kuuluvat oppimistehtävät. Haasteeksi mahdollisesti muodostuu liian kirjamaiseksi muotoutunut oppimateriaali, jolloin materiaalin yhteydessä olevien tehtäviin ei välttämättä olla perehdytty riittävän syvällisesti.

Moduulimaisesti organisoitu verkko-opiskeluympäristö muodostuu erillisistä moduuleista, joihin kootaan sisällön verkkomateriaali. Moduulin sisällön ymmärtäminen ei ole sidottu toisen moduulin sisällön hallitsemiseen, vaan opiskelija voi vapaasti edetä opiskeluympäristössä moduulista toiseen. Moduulimaisesti organisoidussa verkko-opiskeluympäristössä on johdonmukaista, että erillisesti moduulien varaan suunniteltu verkko-oppimateriaalin oppimistehtävät ja linkit kytketään yksittäisiin moduuleihin. (Kiviniemi 2005, 21-27.)

Oppimiskokemus- ja oppimistehtäväkeskeisessä, moduulimaisesti organisoidussa verkko-oppimisympäristössä opiskeluympäristön suunnittelussa on mahdollista painottaa oppimiskokemuksen ja -prosessin suunnittelua, jolloin sisällön välittäminen oppijalle ei ole lähtökohtana vaan opiskelijan oman ajattelun ja ongelmaratkaisutaitojen kehittyminen. Oppimiskokemus- ja oppimistehtäväkeskeisessä, moduulimaisesti organisoidussa verkko-oppimisympäristössä oppimistehtävien rooli korostuu, kun opiskelun tavoitteena on oppimistehtävän ratkaiseminen eikä siihen liittyvän sisällön mieleen painaminen. Oppimateriaalista tulee tukimateriaalia oppimisprosessille. Verkko-opiskeluympäristö voidaan toteuttaa myös ongelmaratkaisu- tai projektikeskeisesti organisoituna opiskeluympäristönä. Tällä tavoin suunnitellussa opiskeluympäristössä, opiskelu tapahtuu projektin vaiheiden mukaan tai ongelmaratkaisuprosessin edetessä. Koska projekti ja ongelmaratkaisukeskeisessä työskentelyssä painottuu oppijan oman tiedon tuottaminen, nousee ohjauksen merkitys tärkeämmäksi suhteessa valmiiden oppimateriaalien sisältöön. Haasteena ongelmaratkaisuprosessi tyyppisessä opiskeluympäristössä on se, että ymmärrys opiskeltavasta sisällöstä voi jäädä puutteelliseksi. (Kiviniemi 2005, 27-31.)

Verkko-opiskeluympäristöä suunniteltaessa voidaan opinnot sisältää piirteitä useammasta edellä mainituista verkko-opiskeluympäristö tyypistä, eikä verkko-opiskeluympäristöä tule ajatella liian mustavalkoisena. Oppimateriaalipohjaisen verkko-opintojen suunnitteluun voi oppimistehtävillä nostaa oppijan roolia oman tiedon rakentamiseen. Keskeisintä verkko-opetuksen suunnittelussa ei ole verkkokurssilla käytetyn tekniikan hienous, vaan se, miten mielekkäästi teknisiä mahdollisuuksia käytetään tukemaan oppimista ja, mikä on tekniikan pedagogien näkemys, joka ohjaa välineen käyttöön. Tietotekniikka on työkalu, joka helpottaa aikaan ja paikkaan sidottua oppimista, mutta ei luo itse opetusta. (Kiviniemi 2005, 33; Kiviniemi 2000, 7, 97.)

6.3 Oppimateriaali verkko-oppimisen tukena

Oppimateriaalin tai -sisällön määrittely tarkoittavan määritettyyn aihealueeseen suunnattua tietoa, joka välittyy opiskelijalle ja saa aikaan tavoitteiden mukaisia oppimiskokemuksia, jotka ovat vaikutuksiltaan tunnepitoisia sekä luovat pysyvää tietojen ja taitojen kehittymistä. Oppimateriaali määrittelyä myös tietolähteenä, joka sisältää opiskeltavan asian. Pedagogisesti hyvä oppimateriaalin päämääränä on oppijan kognitiivisen tietämyksen eli tiedon käsittelyn kehittäminen. Oppimateriaali on olennainen apuväline, kun opetussuunnitelma muutetaan oppijan kokemaksi opetussuunnitelmaksi. Oppimateriaalin tulee myös olla rakennettu loogisesti ja psykologisesti oikein eli edetään asiasisällöltään järkevästi. (Uusikylä ym. 2005, 164-167.) Verkossa olevan oppimateriaalin suunnittelun perusajatuksena on sen oppimista tukeva rakenne, siirrettävyys ja hyödyntäminen uusien verkkokoulutusten kehittämiseen (Manninen ym. 2007, 120).

Oppimateriaalit voivat olla hyvin erityyppisiä. Oppimateriaali voi olla muun muassa esine, lyhyt teoreettinen tiedon osa, oppimistehtävä tai opiskelijoiden tuottamaa oppimateriaalia. (Manninen ym. 2007, 127; Uusikylä ym. 2005, 174.) Oppimateriaaleja voidaan luokitella esimerkiksi kirjalliseen (oppikirjat, opettajien oppaat), visuaaliseen (kuva, tarrat, diat), auditiiviseen (äänitteet ja radio-ohjelmat, podcastit), audiovisuaaliseen (elokuvat, teatteriesitykset) sekä digitaaliseen oppimateriaaliin (internetsivut, tallennusmedialle tallennettu materiaali). Opettajalla on vaikutusta oppimateriaalin rooliin opetuksessa, sillä niiden käyttö on sidoksissa opetusmuotoon ja -käytäntöihin. Oppimateriaali oli yleensä opetuksessa merkittävä oppimisen edistäjä. Oppimateriaalin tulee olla opiskelijan lähtötasolle sopivaa, sen tulee korostaa ja syventää opittavaa asiaa sekä tehdä oppimisesta mielekäästä. (Uusikylä & Atjonen 2005, 163-164.)

Oppimateriaalin tavoitteena on innostaa ja tukea oppimista. Hyvä oppimateriaali antaa tiedon opittavasta asiasta, houkuttelee etsimään vastauksia materiaalissa nousseisiin ongelmiin ja kysymyksiin, tarjoaa monipuolisia ja riittävän haastavia tehtäviä sekä antaa palautetta oppijalle. (Uusikylä & Atjonen. 2005, 165.) Opiskelussa on kyse kokonaisuusoppimisesta, ei ole kyse irrallisen tiedon ulkoa oppimisesta. Jotta oppija pystyy muistamaan kokonaisuuksia, on tarpeen jäsentää ja ryhmittää oppimateriaali tehokkaasti. Tehokkuutta oppimiseen luodaan,

kun opittava asiaa käsitellään useammalla tavalla sekä eri yhteyksissä. Opetuksessa tulee ottaa huomioon, että oppija jäsentää oppimateriaalissa olevan tiedon hänen jo olemassa olevan tietorakenteen pohjalta, jolloin oppijan ajatuksissa materiaali muuttaa muotoaan. (Tynjälä 2002, 36, 44.) Oppimateriaali tulee oppimistilanteen näkökulmasta olla motivoivaa ja aktivoivaa (Uusikylä ym. 2005, 168).

Verkko-oppimateriaalin suunnittelussa on painotettava oppimateriaalin tarkoituksenmukaisuuteen (Kiviniemi 2000, 49). Oppimateriaalin tavoitteet määrittelevät, mitä opiskelijan on hallittava oppimateriaalin ja/tai koulutuksen jälkeen (Tuononen ym. 2004, 77). Perinteisen lähiopetuksen muuttaminen suoraan verkkoympäristöön ei ole opiskelijan kannalta paras ratkaisu. Kontaktiopetuksessa käytettyjen luentomateriaalien siirtäminen verkkoympäristöön on verkkokurssin suunnittelijalle helpoin, vaivattomin ja kustannustehokkain ratkaisu, mutta tällöin verkko-opetuksen suunnittelun lähtökohtana ei ole ollut etäopiskelijat. Valmiita materiaaleja voidaan kuitenkin verkko-opetuksessa hyödyntää, vaikkakin tekstipohjaisen materiaalin ei katsota olevan oppijan kannalta paras ratkaisu, sillä se passivoi oppijaa. (Kiviniemi 2000, 49.) Verkko-opinnoissa suositellaan käyttämään erityisesti materiaalia, joka löytyy internetistä. Oppikirjaakin voidaan myös käyttää oppimateriaalina. Ammatillisissa opinnoissa ammatillinen oppikirja on erittäin käyttökelpoinen, sillä kaikkea tarvittavaa tietoa ei aina verkosta löydy. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 9.)

Oppimateriaalin tehtävänä on tuoda informaatiota oppijalle, mutta on kiinnitettävä huomiota myös sen oppimista tukeviin prosesseihin siten, että oppimiselle on määritetty tavoitteet ja ohjeistukset (Tuononen & Pelkonen 2004, 71). Verkko-opiskeluympäristön suunnittelussa on pohdittava, miten oppimisessa voidaan hyödyntää multimedian monipuolisia mahdollisuuksia siten, että oppimisesta tulisi oppijalle aktiivinen ja aktiiviva oppimiskokemus. Verkkokurssin toteutuksessa ei keskeisintä ole verkko-opiskeluympäristön oppimateriaalien tekniset ratkaisut ja välineet, vaan niiden tarpeellinen käyttö. (Kiviniemi 2000, 49, 52.) On tärkeä myös määrittää, mikä on oppimateriaalin esitysjärjestys ja, miten kohderyhmä tavoitetaan. Oppimateriaalissa voidaan käyttää moniaistikanavia eli ne voivat verkkokurssilla olla esimerkiksi kuvina, videoina tekstinä ja asiasta voidaan keskustella. (Tynjälä 2002, 36, 44.) Verkko-opetuksessa oppimateriaalia on saatavilla äärettömästi ja siinä voidaan hyödyntää materiaalia, joita ei muutoin pääsisi käyttämään, kuten erikoisarkistot. Verkko-oppimateriaali mahdollistaa opiskelijalle opiskelun omissa tahdissa ja järjestyksessä. (Uusikylä & Atjonen 2005, 175.)

6.4 Oppimistehtävät verkko-oppimisen tukena

Verkko-opetuksessa osana tavoitteellista oppimisprosessia käytetään oppimisen tukena oppimistehtäviä. Oppimistehtävän lähtökohtana on muodostaa jäsenelty kokonaisuus opittavasta aiheesta. (Kiviniemi 2000, 60,62.) Oppimistehtävään kuuluvat sisällölliset yksityiskohdat, kuten tehtävän vaikeusaste, muoto, ja rakenne (Kauppila 2003, 18). Ideaalisinta olisi opetus, jossa sekä opiskelijan yksilölliset tavoitteet on otettu oppimistehtävissä huomioon että tavoitteet ovat realistisia ja riittävän haasteellisia oppijan kykyihin nähden. Oppimistehtävien

ollessa tarpeeksi haastavia taitoihin nähden, voidaan oppimistehtävien avulla saavuttaa Mihaly Csikszentmihalyin määrittelemä flow-tila. Jotta flow-tilaan päästään yhä uudestaan on tavoite määritettävä siten, että sen eteen joutuu ponnistelemaan, jolloin taitojen kehityksessä, on haastetta lisättävä. (Uusikylä & Atjonen 2005, 112, 138.)

Verkko-opetuksen suunnittelun alkuun tulee hahmotella, miten oppimistehtävät sijoitetaan opintojakson aikatauluun. Suunnitelmassa tulee pohtia sekä opettajan opetusta ja ajankäyttöä että opiskelijan ajankäyttöä ja oppimisprosessia. Aikataulussa on huomioitava oppimistehtäviin käytettävä aika. Referaatin tekeminen voi esimerkiksi vaatia kuusi tuntia, kun taas verkkokeskustelu jopa 2-3 viikkoa onnistuakseen. Kun aikataulu on määritetty, voidaan kirjata tehtävien antamis- ja palautuspäivät. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 13-14.)

Verkko-opetuksessa oppimistehtävä voidaan luoda esimerkiksi keskustelualustalle, jolloin saadaan yhteisöllisyyttä verkko-opintoihin sekä laajentaa oppijan omaa näkökantaa opittavaan asiaan, perustelemaan näkemyksiään sekä dokumentoimaan. Keskustelualustoissa haasteena on niiden kankeus ja ne vaativat sekä opettajalta että opiskelijalta viitseliäisyyttä. Yleisin oppimistehtävä muoto onkin jonkin tuotoksen palautus. Tuotos voi olla kirjoitettu Word dokumentti, artikkeleita sekä kuva tai äänitiedosto. Tehtävässä oppija syventää omaa tietoaan ja oppii etsimään tietoa eri lähteistä sekä arvioimaan tiedon luotettavuutta. Oppimistehtävä voi olla myös valmiiksi toteutettu verkkotehtävä, jossa opettaja on laatinut aiheesta kysymyksiä joihin opiskelija vastaa ja saa arvioinnin heti tehtävän palautettuaan. Tämän tyyppiseen tehtävään opiskeltava asia on tarkasti määritettävissä ja yksiselitteisiä. (Uusikylä & Atjonen 2005, 173; Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 16.)

Verkko-opintoja suorittaville, olisi oppimisen kannalta ihanteellista, jos oppimistehtävien rakenne pysyisi aina samana. Tehtävissä on käytävä ilmi: tehtävän tarkoitus, tavoite, tehtävänanto, käytettävät materiaalit, tehtävän laajuus, arvioinnin kriteerit, palautuksen antotapa, aikataulu, ohjeet palautukselle, palautuksen päivämäärä ja tekijöiden määrä. Edellä mainitut tiedot on hyvä antaa kyseisessä järjestyksessä. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 8.)

Tehtävän tarkoituksen avaaminen auttaa opiskelijaa ymmärtämään, miksi tehtävä on luotu opinnoille ja, miten se liittyy opiskeltavaan ammattiin, samalla se motivoi opiskelijaa tekemään tehtävän. Motivoimiskeinona on myös tehtävästä saadun hyödyn nostaminen. Tavoitteen aukaiseminen auttaa opiskelijaa tehtävänalueen rajaamiseen. Tavoite on konkreettinen ja ammatillisissa opinnoissa tavoitteen tulee olla sidottu ammattitaitovaatimukseen. Tavoite ilmaisee, mitä opiskelija tehtävän avulla ja tehtävän tehtyään oppii ja osaa. Opiskelija pystyy hahmottamaan, miten kokonaistavoitteeseen päästään, kun hänellä on tiedossa oppimisprosessin kokonaiskuva, tehtävät niiden tarkoitus ja tavoite. Tavoite voi edellyttää opiskelijoita yhteisöllisyyttä, jolloin tavoite voi esimerkiksi olla laaja tai vaatia useamman osallistujan osaamisen yhdistämistä, jolloin tehtävän suorittaminen yksin ei onnistu. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 8.)

Keskeisin osa tehtävässä on sen hyvä ja tarkka tehtävänanto, sillä se käynnistää oppimisprosessin. Tehtäväännossa kuvataan, mitä tehtävän tekijän odotetaan tekevän, jotta tavoiteltu asia opitaan. Oleellisia asioita tehtävänannossa ovat tehtävänannon selkeä teksti, yksiselitteisyys sekä konkreettisuus. Tehtävänanto voidaan aloittaa lyhyellä johdannolla opiskeltavaan asiaan ja muu tehtävään kuuluva materiaali, joko linkitetään tehtävään tai esitetään liitetiedostoina. Selkeässä verkko-oppimisolustassa oppimistehtävät löytyvät aina samasta paikasta, sillä opiskelijalla voi samanaikaisesti olla menossa useampi opintokokonaisuus, joissa verkko-oppimisolusta on esimerkiksi lähiopetuksen tukena. Samassa paikassa olevat tehtävät helpottavat opiskelijan liikkumista eri verkko-opinnoissa. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 8-9.)

Oppimistehtävien laajuus tulee ilmoittaa tehtävänannossa, jotta opiskelija hahmottaa, miten syvälle asiaan on paneuduttava. Opintojaksojen oppimistehtävien on hyvä olla sekä laajuudelta että vaatimuudelta monipuolisia ja vaihtelevia. Osa tehtävistä voi olla pieniä opiskeluvirettä ylläpitäviä ja osa suurempia kirjallisia tehtäviä, joissa aihetta käsitellään laajemmin. Tehtävän tuotoksen laajuus tulee ilmoittaa tehtävänannossa sivumääränä tai jonain muuna konkreettisena työn tuotoksena. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 9-10.)

Oppimistehtävät voidaan kytkeä opintoihin monella tavalla, jolloin opintojaksoa suunniteltaessa on tarkoin pohdittava tehtävien järjestys ja rytmitys. Laajat oppimistehtävät voidaan esimerkiksi pohjustaa kontaktiopetuksessa ja helpommat tehtävät voidaan antaa suoraan verkkoalustalla. Oppimistehtävä voidaan kytkeä opintoihin; liittämällä sen kontaktiopetusta orientoivaksi tehtäväksi, kontaktiopetuksessa pohjustetuksi tehtäväksi. Tehtävät voivat olla myös vaativia ja moniosaisia yksilö-, pari- tai ryhmätehtäviä ja usealla kontaktiopetuskerralla käsiteltäviä tehtäviä sekä täysin virtuaalisesti toteutettavia verkkotehtäviä. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 12-13.) Oppimistehtävässä on hyvä, jos opiskelija voi sovittaa tehtävään sisältöä omista kokemuksistaan ja kiinnostuksen kohteistaan (Kiviniemi 2000, 63).

Verkko-opetuksessa voi hyödyntää monia erilaisia tehtävälajeja, kuten yleisimmin käytössä oleva tiedonhankintatehtävä, jossa tärkein anti on lähdekritiikin oppiminen. Tiedonhankintatehtävä soveltuu kaikille aloille lisäten sekä ammatin metataitoja että taitoja perehtyä asiaan. Pohdintatehtävä soveltuu myös eri aloille, kun tarve on opiskelijan osaamisen tai ammatillisen valmiuksien reflektointiin. Pohdintatehtävässä opiskelijan tulee muodostaa oma näkemys opittavasta asiasta ja omasta alasta. Opintojaksoa ei kuitenkaan ole mielekästä toteuttaa kokonaan pohdintatehtävistä. Pohdintaa voi sisällyttää myös muihin tehtäviin, kuten tiedonhankintatehtävään. Laadintatehtävän tuotoksena muodostuu monta erilaista dokumenttia. Laadintatehtävän avulla opiskelija oppii toteuttamaan todellisen tilanteen pohjalta loogisen dokumentin. Tämän tyyppisessä tehtävässä on hyväksi, että opiskelijat tarkastelevat toistensa tuotoksia, jolloin opitaan erilaisia toteutustapoja. Raportointityyppisessä tehtävässä opiskelija perehtyy uuteen asiaan ja tuottaa raportin havaintojen, tiedonkeruun ja mahdollisesti oman toiminnan pohjalta. Raportointitehtävä kehittää ennen kaikkea opiskelijan tiedonkeruutaitoa. Verkko-tehtävä voi olla myös case-tehtävä, jossa opiskelijalle annetaan esimerkki

tapaus pohdittavaksi. Tehtävänannossa jokaiselle opiskelijalle annetaan eri esimerkki, jolloin tehtävä tuottaa monenlaisia näkökulmia opittavaan aiheeseen. Case-tehtävästä opiskelija oppii syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä sekä käytännön tilanteiden analysointia. Verkko-opintoihin voidaan myös toteuttaa erilaisia matemaattisia tehtäviä. (Jasu-Kuusisto & Mattila, 2007, 16-25.)

Oppimistehtävät soveltuvat erityisesti aikuiskoulutukseen, jossa painotetaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja vastuunottoa omasta oppimisesta. Itseohjautuvuutta oppimistehtävän kautta voidaan tukea esimerkiksi niiden henkilökohtaisuudella ja tehtävien valinnaisuudella (Kiviniemi 2000, 61.) Päätaavoite oppimistehtävissä on saada opiskelija oppimaan uusia asioita pedagogisesti mielekkäästi ja pohditusti, jäsentämään oppimisprosessista tullutta tietoa kehittämisen siten opiskelijan ammatillista ajattelua (Silander & Koli 2003, 45; Kiviniemi 2000, 63). Keskeistä oppimistehtävänannossa on, että se ohjaa opiskelijaa teorian ja käytännön tiedon hankintaan sekä työelämään sekä se, että oppimistehtävä on suunniteltu aiheen ja tavoitellun työskentelytavan pohjalta. (Kiviniemi 2000, 63; Leppisaari & Fors-Pennanen 2005, 102.) Oppimistehtävät Silanderin ja Kolin (2002) mukaan jäsentävät ja edistävät oppimisprosessia ja ovat osa oppimisen ohjausta (Leppisaari & Fors-Pennanen 2005, 102.)

6.5 Palaute ja arviointi verkko-oppimisen tukena

Palautteella ja arvioinnilla ei tarkoiteta samaa asiaa, vaikka ne kulkevat rinnakkain. Arviointi on usein numeraalinen tai sanallinen arvosana, ja se ilmaisee, miten hyvin opiskelija on päässyt tavoitteisiinsa. Arvosana voi olla myös hyväksytty /hylätty. Palaute on suorituksesta opettajan antamaa sanallista oppimisen ohjausta. Palautteesta käy ilmi, miten opiskelija voisi tehdä vielä kehittää, korjata tai syventää omaa osaamista. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 28.)

Arvioinnin tarkoitus on tukea ja kannustaa opiskelijan oppimista, kehittää opiskelijan itsearviointin taitoja ja kohdistuen jokaisen opiskelijan yksilölliseen edistymiseen ollen, kannustavaa ja oikeudenmukaista (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 30; Uusikylä & Atjonen 2005, 113). Arviointi tulee perustua opintojaksolle määritettyihin tavoitteisiin, jotka ammatillisissa tutkimuksissa määräytyvät tutkinnon perusteista. Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon tutkinnon osat arvioidaan näytössä asteikolla 1-5. Ennen näyttöä opiskelija hankkii vaadittavaa osaamista, josta arvosanana on suoritettu/hylätty. (Opetushallitus a. 2022.)

Arvioinnin voidaan nähdä opiskelijaa motivoivana asiana sekä se tuottaa tietoa opintojen edistymisestä opiskelijalle itselleen, opettajalle, huoltajalle, sekä oppilaitokselle tai työpaikalle. Arviointi voidaan jakaa diagnostiseen eli opiskelijoiden lähtötaso selventävään arviointiin, formatiiviseen eli opiskelijaa opinnoissa motivoivaan ja opettajalle tietoa antavaan arviointiin sekä summatiiviseen arviointiin, joka on päättöarviointi näytöstä. (Tynjälä 2002, 169-170.) Arvioinnin tehtävät voidaan jaotella oppilaan ja opettajan näkökulmasta. Toteavassa arvioinnissa todetaan eri keinoin opiskelijan tiedon ja taidon taso sekä psykofyysiset ominaisuudet. Motivoivassa arvioinnissa palauuteen avulla pyritään aktivoimaan opiskelijoiden ja opettajien

toimintoja. Ohjaavassa arvioinnissa arvioinnin avulla ohjataan opiskelijaa tekemään oikeita ratkaisuja ja opettajaa parantamaan toimienpiteitä. Ennustavalla arvioinnilla pyritään auttamaan opiskelijaa tekemään järkeviä uravalintoja. (Uusikylä & Atjonen 2005, 2006.)

Tehtäviä suunniteltaessa pohditaan myös niistä annettava palauteen tyyppi. Tehtävät voidaan luokitella esimerkiksi niiden painoarvon ja vaativuuden mukaan suhteessa opintojaksoon, jolloin vaativasta tehtävästä edellytetään annettavan kirjallinen palaute. Kaikissa tehtävissä palaute ei ole välttämätön. Eikä jokaiselle opiskelijalle palautteen tarvitse olla henkilökohtaista, vaikka opiskelijat palautetta toivovat ja arvostavatkin. Palaute voi olla myös yleispalaute koko ryhmälle. Vaikka palautetta ei anneta henkilökohtaisesti, on huomioitava palautteen antamisessa, ettei se ole ylimalkainen OK tai vastaava, sillä se antaa opiskelijalle tehtävästä välinpitämättömän vaikutelman. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 13. 28.)

Palautteiden antamista ja niiden muotoa tulee jo verkko-opetusta suunniteltaessa pohtia, sillä palautteet edistävät oppimista ja opiskelijan oman oppimisen reflektointia, mutta niiden kirjaaminen työllistää opettajaa, erityisesti mikäli tehtävistä annetaan henkilökohtaiset palautteet (Leppisaari & Fors-Pennanen 2005, 107; Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 28-29). Opettajan työmäärän vähentämisen keinoja on teetättää pari- tai ryhmätehtävä, jolloin palautteen antomäärä pienenee. Tehtävät voi toteuttaa vertaisarviointina, jolloin opiskelijat arvioivat ja antavat palautteen. Opettaja toimii tällöin palautteen annon ohjaajana. Tuotokselle voidaan määrittää maksimi pituus esimerkiksi 2 A4, tällöin innokkaimmat opiskelijat joutuvat tiivistämään tekstiään ja opettajan työmäärä pienenee. Osa tehtävistä arvioidaan numeraalisesti ja osa hyväksyty/hylätty asteikolla. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 28-29.) Tehtäviä suunniteltaessa voidaan laatia tehtävistä arviointikriteerit valmiiksi. Valmiiksi laaditut kriteerit vaikuttavat opiskelijoiden suhtautumisen opintoihin sekä nopeuttavat tehtävien palautteiden antoa, kun palautetta annettaessa voidaan viitata valmiisiin kriteereihin. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 28; Tynjälä 2002, 172.) Palaute voidaan toteuttaa myös yhteispalautteena, jossa käydään läpi tehtävässä yleisimmin esiin tulleet puutteet sekä positiiviset huomiot. Yhteispalautuksen mukaan voidaan lisätä esimerkki vastaukset. Verkko-opinnoissa palautukset voidaan myös käsitellä mahdollisuuksien mukaan lähiopetuksessa, mikäli opintojaksoon lähiopetusta on suunniteltu. Osa tehtävistä voi olla myös sellaisia, ettei opettaja anna lainkaan palautetta. Opettaja vain tarkistaa, että tehtävä on palautettu. (Jasu-Kuusisto & Mattila 2007, 28-29.) Opiskelijan osaaminen voidaan tehdä näkyväksi aiemmin käsitellyillä kokeella, portfoliolla, näytöllä ja oppimispäiväkirjan avulla mutta myös haastattelulla keskusteluilla, erilaisilla tuotoksella tärkeintä on, että arviointi voidaan tehdä mahdollisimman objektiivisesti (Silander & Koli 2003, 97-98).

6.6 Reflektointi ja itsearviointi verkko-oppimisen tukena

Reflektio ja itsearviointi ovat olennaiset osat ammatillisen osaamisen kehittymisen oppimisprosessia. Opiskelijan on hyvä oppia itsearvioimaan omaa oppimistaan ja oppimisprosessin

onnistumista. Itsearviointia ja reflektointia on tärkeää tehdä koko oppimisprosessin ajan. (Sillander & Koli 2003, 101).

Opiskelijan itsearvioinnin lähtökohta on tutkinnon perusteissa olevat ammattitaitovaatimukset arviointikriteerit ja osaamistavoitteet, joihin opiskelija on itselleen asettanut tavoitteet. (Mobiileilla työssäoppimista ohjaamaan, 2022.) Näitä tavoitteita opiskelija arvioi saavutettuun oppimiseen sekä itsensä ohjaamiseen, jolloin voidaan puhua konstruktivisesta oppimiskäsityksestä (Kiviniemi 2000, 130). Kognitiivisen konstruktivismissa opiskelijan metakognitiivisten tietojen ja taitojen merkitys korostuu, jolloin arvioinnissa opiskelijan itsearviointi nähdään tärkeänä osana (Tynjälä 2002, 170). Itsearvioinnin katsotaan olevan osa oppimistaitoja ja on siten osa oppimisprosessia, ja oman suorituskyvyn jäsenettyä arvioimista. Itsearvioinnissa on keskeistä opiskelijan oma pohdinta oppimisestaan ja käytänteistään opintojen edetessä. (Kiviniemi 2000, 130-131.) Itsearvioinnin tehtävänä on myös tukea opiskelijan minäkuva, sekä kasvattaa tietoisuutta omista vahvuuksista ja heikkouksista.

Reflektointi on olennainen apuväline ammatillisen kasvun tukemiseen, sillä reflektoinnissa opiskelija peilaa oppimaansa teoriapohjaa omiin käsityksiin, tunteisiin, toimintatapoihin ja asenteisiin sekä syventää ja tehostaa oppimistaan oman oppimisen ja oppimisprosessin pohtimisella. (Leppisaari & Fors-Pennanen 2005, 100; Mobiileilla työssäoppimista ohjaamaan 2022.) Oppimista ei synny ilman reflektointia eli kriittistä arviointia, joka käsittää toiminnan ja lopputuloksen (Uusikylä & Atjonen 2005, 148). Reflektoidulla opiskelijalla kokoaa uutta tietoa tai sisäistää uusia näkökantoja liittäen ja verraten niitä aiemmin oppimaansa. Reflektiota voidaan kuvata olevan aiemman kokemuksen ja ennako-oletusten tietoista tarkastelemista ja niiden uudelleen arvioimista. (Leppisaari & Fors-Pennanen 2005, 100-101.) Reflektointia voidaan verkko-opetuksessa toteuttaa portfoliotyyppisesti. Portfoliossa opiskelija kuvaa omaa edistymistään ja kehittymistään sekä pohtii, miten jatkossa voisi toimia. Reflektointi voidaan toteuttaa myös oppimispäiväkirjalla, jossa opiskelija reflektoi omaa oppimisprosessiaan ja tulee tietoiseksi omasta edistymisestään tai erilaisilla tehtävillä. (Kiviniemi 2000,131.) Reflektio edellyttää opiskelijan oman sisäisen toiminnan tiedostamista ja tulkintaa sekä omien tavoitteiden ja motiivien tarkastelemista. (Rauste-von Wright ja von Wright (1994), Ruohoiten 2000, 183 mukaan.)

6.7 Ohjaus verkko-opetuksen tukena

Verkko-opiskeluympäristössä opettajan rooli muuttuu selkeästi asiasisällön osaajasta oppimisprosessin ohjaajaksi (Kiviniemi 2000, 87). Verkko-opettaja tukee ohjauksella opiskelun suunnitelmallisuutta, vaikka opiskelijalla itsellään on suurin vastuu opintojen etenemisestä. Ohjauksella pyritään opiskelijaa täsmentämään omaa suunnitelmaa sekä jäsentämään ajatteluun opintojen aikana sekä tukemaan vastuunottoa opinnoista. Ohjauksen merkitys verkko-opetuksessa korostuu ennen kaikkea laajoissa ja pitkäkestoisissa opinnoissa. (Kiviniemi 2000, 81-82.) Ohjaus nähdään monesti suppeana verkko-opettajan antamana henkilökohtaisena palautteena ja verkossa tapahtuvana ohjauskeskusteluna. Verkko-ohjaus on kuitenkin

moniulotteisempi, sillä sitä toteutetaan myös verkko-opetukseen valituilla menetelmillä sekä oppimisprosessia ohjaavilla työ tavoilla, kuten tehtävänannolla ja pedagogisilla malleilla. (Silander & Koli 2003, 80, 82.)

Ohjaussuhde vaatii ohjaajan ja opiskelijan keskinäistä luottamusta. Luottamuksellinen suhde tulee esiin erityisesti näkemysten ollessa ristiriitaisia tai poikkeavia. Ohjauksella ei ole tarpeen kuitenkaan saavuttaa yksimielisyyttä. Ohjaajan tehtävänä on sytyttellä aiheeseen asettelemalla kysymyksiä ja yllyttää etsimään vastauksia ja käsittelemään niitä yksin tai yhdessä ryhmän kanssa. (Kiviniemi 2000, 87-89.) Verkko-ohjaaja auttaa opiskelijaa ymmärtämään, määrittämään ja ratkaisemaan esiin tulleita haasteitaan, oppiakseen hallitsemaan oppimistaan ja työskentelyään (Silander & Koli 2003, 87).

Verkko-ohjauksessa on erilaisia tehtäviä riippuen oppimisprosessin vaiheesta. Verkko-ohjauksen suunnittelussa lähdetään etenemään oppimisprosessin vaiheesta ja tavoitteista sekä tiedonprosessointitarpeista, tämän jälkeen otetaan mukaan ohjaustyyli ja todelliset ohjausläuseet. Oppimistilanteen suunnittelussa tulee tarkastella sekä oppimisprosessia kokonaisuutena että vaihetta, jossa opiskelija on, sillä se määrittää ohjauspyrkimyksen. Ohjauspyrkimyksiä voivat olla muun muassa oppimisprosessin etenemiseen, ohjaaminen, reflektointi sekä aiheen kriittinen pohtiminen. Ohjauspyrkimyksellä otetaan kantaa siihen mitä, miten ja miksi opitaan. Ohjaaja voi tehdä ohjauspyrkimystään monella eri ohjaustyyllillä. Ohjaustyylin valinta vaatii ohjaajalta kykyä tunnistaa ohjattavan tilanne oppimisprosessissa sekä osaamista käyttää eri ohjaustyyliä. Ohjaustyylin valintaan vaikuttavia asioita voivat olla opiskelijan ongelma etenemisen kannalta, opiskelijan toiminnan ja puheenvälinen ristiriita, ohjattavan mahdollinen tarve asiantuntijan apuun, ohjattavan tunteiden pinnalle nouseminen ja siten toiminnan estäminen. Ohjaajalta vaaditaan tilanne herkkyyttä, kiinnostusta ja kykyä havaita ja analysoida opiskelijan tarpeita. Ohjaajalla oppimisprosessissa voi rooli vaihdella auttajan, ohjaajan, tutkijan tai valmentajan rooliin. (Silander & Koli 2003, 80-87.)

Oppijälähtöisen ohjauksen onnistuminen edellyttää, että ohjaaja hallitsee erilaiset ohjaustyyli. Cockman, Evans & Reynolds (1999) ovat nostaneet esiin neljä eri ohjaustyyliä; ohjeita antava tyyli, hyväksyvä tyyli, konfrontoiva tyyli ja katalysoiva tyyli. Ohjeita antavaa ohjaustyyliä voidaan käyttää, kun opiskelija ei itse kykene ongelmaa ratkaisemaan, vaan tarvitsee ohjaajan apua. Hyväksyvää ohjaustyyliä käytetään, kun opiskelijalla on tunteet pinnassa. Tällöin ohjaajalla on kuunteleva, hyväksyvä rooli. Konfrontoivaa ohjaustyyliä hyödynnetään, kun opiskelijan teoissa ja puheissa on ristiriitaa. Katalysoiva ohjaustyyli sopii ohjaukseen, jossa kartoitetaan ja selkeytetään opiskelijan tilannetta. (Silander & Koli 2003, 88.)

7 Vamian verkko-opetus strategia

Vamiolla on strategia verkko-oppimiseen. Strategian mukaan Vamia tarjoaa kaikille aloille monipuolista verkko-opetusta. Tämä mahdollistaa Vamian opiskelijoille yksilölliset opintopolut. Strategian tavoitteena on tyytyväiset verkko-opintojen asiakkaat sekä monipuolinen opetus digitaalisissa oppimisympäristöissä. Verkko-oppimisessa huomioidaan erilaiset asiakasryhmät sekä oppijat sekä pyritään luomaan onnistunut oppimiskokemus. Jotta verkko-opetuksen strategia toteutuu, on verkko-opetukset suunniteltu ja toteutettu digipedagogisesti verkko-opetukseen erikoistuneiden verkko-opettajien/- tiimien ja sekä kaikkien opettajien kanssa. Jokaisella opettajalla on perusdigivalmius toteuttaa verkko-opetusta. Jotta oppiminen tapahtuu jouhevasti, on laitteiden toimivuus ja verkko-opintojen saatavuus sekä IT-tuki henkilöstölle ja opiskelijoille tärkeässä osassa. (Vamia 2021, 7.)

Verkko-opetusta Vamiolla toteutetaan ohjattuna verkko-opetuksena, etäopetuksena monimuoto-opetuksena sekä hybridiopetuksena. Ohjatussa verkko-opetuksessa opetus on suunniteltu kokonaisuudessaan verkko-opinnoiksi tai opiskelijat opiskelevat oman aikataulun mukaisesti haluamassaan paikassa. Monimuoto-opetuksessa lähiopetus, verkko-opetus ja opiskelijan itsenäinen työskentely yhdistetään, pyrkien käyttämään monimuotoisia opetus ja opiskelutapoja. Hybridiopetus mahdollistaa samanaikaisen opiskelemisen sekä etänä että luokkatilassa opiskelijan välillä. Tämä käytänte vaatii usein kahden opettajan työpanosta. Etä-opetuksessa opettajat ja opiskelijat, opetus ja oppiminen tapahtuu samanaikaisesti, mutta he ovat fyysisesti eri tilassa. Etäopetuksella tarjotaan opetusta niille, jotka eivät pysty osallistumaan lähiopetukseen. Verkko-oppimisalustat, joita Vamiolla pääasiallisesti käytetään ovat Office 365 ja Moodle. (Vamia 2021, 8,12).

8 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opetuksen kehittämisen

Hius ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opinnot on Vamiolla ollut toiminnassa 2020 lähtien. Verkkokurssin tavoitteena oli ja on edelleen saada hius- ja kauneudenhoitoaan ammattilaisia täydentämään osaamistaan hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osalla sekä mahdollistaa ammattilaisille ja oppisopimusopiskelijoille ketterä väylä tutkinnon osan suorittamiseen. Koulutus toteutettiin lähiopetuksen lisäksi verkko-opintoa, jotta erityisesti työssäkäyvien koulutuksen suorittaminen olisi vaivatonta ja sujuvaa. Koulutus luotiin Vaasan kaupungin Moodle oppimisympäristöön lineaarisesti eteneväksi moduuli tyypiseksi kokonaisuudeksi, jossa oppimateriaalit ja tehtävät avautuivat sitä mukaan, kun opiskelija palautti tehtävän ja ohjaava opettaja antoi mahdollisen palautteen tehtävästä sekä hyväksyi tehtävän suoritetuksi. Koulutus toteutettiin nonstop tyypisesti ja täysin itsenäisesti toteutettava, jolloin opiskelijalla oli mahdollisuus itse määrittää aikataulu opintojensa etene-
misen. Opintojen alussa opiskelija tutustui osaan.fi kautta tutkinnon osan perusteisiin, jonka

jälkeen opiskelija varasi alustalla olevasta opettajan verkkokalenterista sopivan ajan opintojen henkilökohtaistamiseen. Henkilökohtaistamisen lisäksi Teams-tapaamisessa käytiin läpi Moodle-alustalla toimiminen sekä opintojen eteneminen. Näin toimimalla varmistettiin opiskelijoiden valmius toimia verkkoalustalla.

Hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontapalvelut tutkinnon osan tavoitteet ja sisältö tulevat hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon kriteereistä sekä Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan tuotekorteista. Tutkinnon osan tavoitteena on, että opiskelijan osaa toimia monipuolisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä sekä osaa noudattaa työskentelyssään työ- ja asiakasturvallisuutta ja arvioida omaa työskentelyä. Opiskelijan tulee osata työskennellä tuote-esittelijänä, myyden ja markkinoiden tuotteita ja palveluja. Opiskelija osaa myös ohjata erilaisia asiakkaita hiusten, ihon ja kauneuden hoidossa.

8.1 Kyselytutkimus

Kehittämistyön tueksi päädyttiin toteuttamaan aiemmin toteutetun hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opinoista pienimuotoinen tutkimus. Tutkimusmenetelmä on laadullinen tutkimus, jossa aineistonkeruumenetelmänä toteutetaan informoitu kysely. Informoidussa kyselyssä tutkija lähettää kyselyn henkilökohtaisesti saatekirjeen kera, jossa hän kertoo tutkimuksen tarkoituksesta. Tutkimuksessa päädyttiin kyselyyn, koska sen avulla on mahdollista kerätä helposti tietoa tutkittavasta aiheesta, sekä siten varmistaen vastausten luotettavuuden. Sillä vastaajat olisivat saattaneet jättää, haastattelijaa miellyttääkseen, mahdollisesti negatiivisia seikkoja kertomatta. Negatiivinen puoli kysely tutkimuksessa on se, ettei tutkija pysty tekemään tarkentavia kysymyksiä. Kysely luotiin Microsoftin Forms-alustalle. Forms-alusta valittiin kyselyn alustaksi, koska siitä on helppo luoda jaettava linkki vastaajille sekä Forms kyselyn vastauksista saadaan luotua Excel taulukko, josta vastauksia on helppo analysoida.

Kyselyssä oli seitsemän kysymystä. Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa verkkokurssin mahdollisia ongelmakohtia sekä, miten uutta verkkokoulutusta kehitetään paremmaksi opiskelijan näkökulmasta. Kysymysten aiheet (Liite 2) liittyivät verkko-opetukseen, verkkokurssin sisältämiin opetusmateriaaleihin, oppimistehtäviin sekä Moodle alustan käyttöön verkko-oppimisalustana. Koska kysymyksiin vastanneiden iällä tai sukupuolella ei ole väliä, ei kysymyksissä esitetty lainkaan taustatietoja. Kysymykset olivat avoimia kysymyksiä, joista toivottiin mahdollisimman laajoja vastauksia.

Kysely lähetettiin sähköpostilla kesäkuussa 2022 kuudelle Vamiasta valmistuneelle ja kyseisen tutkinnon osan verkko-opinnot suorittaneelle henkilölle, jotta vastausten näkemykset olisivat mahdollisimman laajoja. Sähköpostin liitteenä oli saatekirje (liite 1), jossa kerrottiin, että kyseessä on kysely opinnäytetyötä varten ja tavoitteena on kehittää hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontapalveluiden tutkinnon osan verkko-opintoja sekä vastaukset käsitellään

anonyyminä ja luottamuksellisesti. Vastaukset saatiin, muutaman muistutuksen jälkeen, neljältä vastaajalta. Kyselyyn vastanneiden määrä oli harmittavan pieni ja vastaukset aika suppeat. Saadut vastaukset aukaistiin ja analysoitiin.

Forms-kyselyn ensimmäisen kysymyksen tavoitteena oli selvittää, miten kyselyyn vastanneet olivat kokeneet verkko-opinnot. Vastaajat kertoivat verkko-opintojen olleen sopivia. Opintojen verkko toteutus soveltuu ennen kaikkea työssäkäyvälle hyvin ja tuo arkeen helpotusta, kun koulumatka on pitkä. Martzoukou ym. (2020), Mölsä (2005) ja Kiviniemi (2000) ovat esittäneet myös verkko-opetuksen eduiksi paikasta ja ajasta riippumattomuuden. Verkko-opetuksen todettiin myös olevan helppo unohtaa, joka hyvin näkyi myös opintojen etenemisessä.

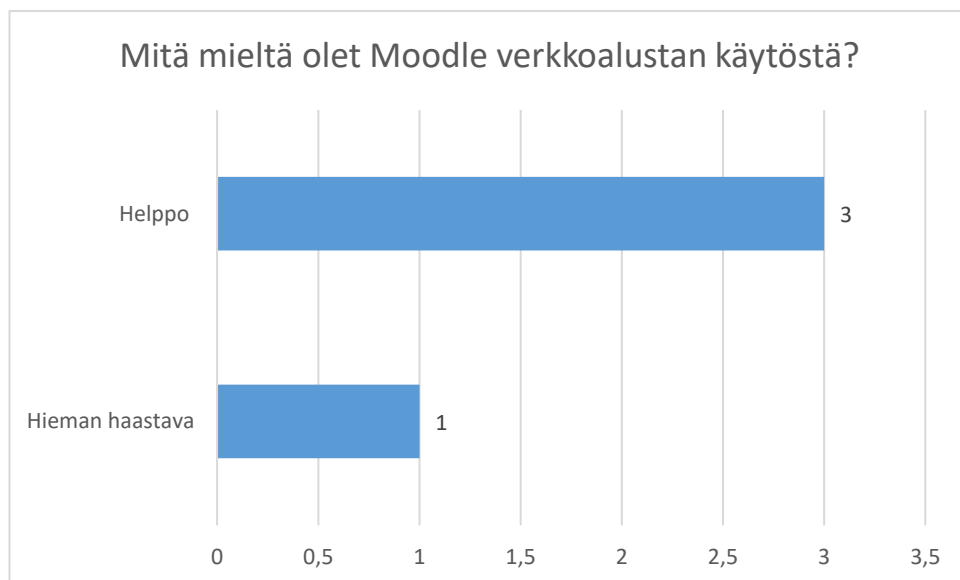
”Helppoa, mutta helppo myös unohtaa töiden lomassa”

”Helpoksi. Matkaa oli koululle 80km suuntaansa, joten se helpotti omaa arkea.”

Toinen kysymys selvitti Moodle alustan käyttökokemusta. Kaikille käyttäjille Moodle ei ollut helppoa käyttää. Kolme neljästä vastaajasta kuitenkin tykkäsi alustasta ja koki Moodlen helpokäyttöiseksi. Yhden vastaajan mielestä Moodlen käyttö ei ollut helppo mutta menetteli.

”Moodle ei nyt ollut ihan helpoin mutta menetteli.”

”Alustaa on mielestäni helppo käyttää.”

Taulukko 1 Kysymys 2: Mitä mieltä olet Moodle verkkoalustan käytöstä?

Kolmannessa kysymyksessä selvitettiin, miten vastaaja koki hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontapalvelut Moodle-verkkokoulutuksen. Kaikki vastaajat kokivat verkkokoulutuksen hyvänä ja kattavana. Yksi vastaaja kertoi oppimateriaalien linkkien toimimattomuuden haitanneen oppimista. Yksi vastaaja kertoi myös pitäneensä itsenäisestä opiskelusta.

”Pidin itsenäisestä opiskelusta.”

”Se oli kattava, mutta kaikki linkit eivät aina toimineet.”

Neljännessä kysymyksessä selvitettiin, mitä mieltä vastaajat olivat verkkokoulutuksen oppimateriaaleista, kuten niiden määrästä, opettavuudesta, tiedollisuudesta tai materiaalin hyödyllisyydestä. Oppimateriaalit koettiin hyödyllisiksi. Yksi vastaaja koki, että osa asiasta oli kertaamista mutta myös uutta asiaa tuli vastaan. Erityisesti hiuksista ja päänahasta saatu tieto oli kosmetologeille uutta ja inspiroivaa. Hankalana koettiin se, että osa linkeistä ei toiminut.

”Sopiva, moni asia oli vanhan kertaamista, mutta paljon hyvää uutta tietoa myös. Kosmetologina sai vähän paremman ymmärryksen hiuksista ja päänahasta ja se inspiroi itseä luultavasti joskus jatkokouluttautumaan hiusalalle.”

”Tykkäsin muuten, mutta osan tehtävän kanssa oli ongelmia, kun osa materiaalista oli ”poiskäytöstä” tai mennyt jotenkin umpeen.”

Viidennellä kysymyksellä selvitettiin, millainen materiaali tukee parhaiten vastaajan oppimista verkossa. Kaksi vastaajaa neljästä antoivat samoja vastauksia oppimateriaaleista. He kokivat videoiden, PowerPointin sekä verkkolinkkien kuten blogitekstien auttavan parantamaan oppimista ja kotiin hyväksi oppimismateriaaleiksi. Yksi vastaaja koki lyhyiden tekstien olevan oppimisen kannalta hyvä oppimismateriaali.

”Videot oli mielestäni kivoimmat! Tykkäsin myös verkkolinkeistä blogiteksteihin/mielipidekirjoituksiin. Ne oli mielenkiintoisia.”

”Videoista oli itselle helpoin oppia, PowerPointit oli myös hyviä.”

Taulukko 2 Kysymys 5: Millainen materiaali tukee mielestäsi parhaiten oppimista verkossa?

Kuudes kysymys käsitteli oppimistehtäviä, niiden laajuutta, määrää ja haastavuutta. Oppimistehtävien määrä ja laatu koettiin hyvänä, sopivina ja hyödyllisinä. Kolme vastaajaa kertoi tehtävien olleen sopivan haastavia ja laittoi opiskelijat epämukavuusalueelle. Yksi vastaaja koki pidemmän tekstin tuottaminen ja videointi ei ollut helppoa tehdä. Yksi vastaaja kertoi hiusaiheen tehtävän olleen haastava tehdä, kun vastaajan hoitolassa ei ole hiustuotteita myynnissä ja tietoa piti etsiä netistä.

”Sopiva. Itselle esseiden yms kirjoittaminen ei tule luonnostaan ja se varmaan näkyi tehtävissä, mutta on hyvä laittaa itseä epämukavuusalueelle välillä. Sama videot tehtävien kanssa, niiden tekeminen ja niissä esiintyminen olivat itselle todella haastavia, mutta taas oli hyvä haastaa itseä”

”Toiset tehtävät oli haastavampia kun toiset, mutta ei liian haastavia. Tehtävien laajuus oli mielestäni hyvä.”

Seitsemännessä kysymyksessä vastaaja sai omakohtaisesti kertoa, jäikö opinnoita omasta mielestä jokin puuttumaan. Kaikki vastaajat kokivat opintojen olleen riittävän laaja, eivätkä kaivanneet opintoihin mitään lisää. Yksi vastaajista toivoi opintoihin muutamaa lähipäivää.

”En osaa sanoa, ei tule juuri nyt mieleen :)”

”Ehkä pari läsnäpäivää lisää olisi voinut olla ehkä hyvä :) ”

Yhteenvetona voidaan kyselyn perusteella todeta, että opiskelijat olivat tyytyväisiä verkko-opetukseen, opintomateriaaleihin ja tehtäviin sekä Moodle alustalla toimimiseen, verkko-opintojen helpottaessa jokapäiväistä elämää. Vastauksista tuli huomioiduksi se, että opinnoille tarvitaan aikataulu ja ohjaustuokioita, jottei pääse käymään niin, että tehtävät unohtuvat päivittäisten kiireiden alle ja se, että opiskelijat rohkenevat kysyä apua, mikäli kokevat teknisiä haasteita, myös yhteisöllisyys voisi parantaa opintojen etenemistä. Vastauksista tuli ilmi myös, että ohjaavan opettajan on huolehdittava opetusmateriaalien toimivuudesta, jolla estetään opiskelijoiden turhautuminen linkkien tai muiden opintomateriaalien toimimattomuudesta.

8.2 Kehittämistyö

Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opintojen kehittämisen käynnistyi Vamian luopuessa Vaasan kaupungin Moodle oppimisympäristöstä ja siirtyessä uuteen Vamialle toteutettuun Moodle alustastaan. Kehittämistyön peruste oli myös Vamian verkkokurssien yhdenmukaistaminen sekä halu kehittää käytössä olevaa verkkokurssia opiskelija lähtöisemmäksi ja ratkaista opintojen edetessä havaitut haasteet.

Uuden verkko-opetuksen suunnittelussa pohdittiin ensimmäiseksi opetuksen suoritusaike ja -tapa. Jotta kaikkien opinnot etenevät suunnitellusti, tuleva verkko-opintopaketti alkaa ja

päätyy kaikilla samaan aikaisesti. Verkko-opintojen aikataulussa päädyttiin siihen, että opinnot kestävät kuusi kuukautta, jonka jälkeen opiskelijat lähtevät koulutussopimusjaksolle, jossa opiskelijat osoittavat osaamisensa käytännön työtehtävissä. Verkko-opetus toteutetaan sekä asynkronisesti että synkronoidusti. Asynkroninen tarkoittaa opiskelijan ajasta ja paikasta riippumatonta opiskelua, tällöin opettaja ja opiskelija eivät kommunikoi reaaliaikaisesti. Verkko-opetuksessa käytetään muun muassa keskustelualustoja, joissa keskustelua käydään opiskelijan oman aikataulun mukaan. Synkroninen opetus tapahtuu reaaliaikaisesti kasvokkain, Teamsin, Zoomin tai chatin välityksellä. Opintojaksolla on opiskelijoilla seitsemän yhteistä ohjaustuokiota. Tuokioiden aikana kootaan edellinen moduulialueen aihe yhteen. Opettaja antaa yhteispalautteen edeltävästä aihealueesta sekä alustaa uuteen aiheeseen sekä opiskelijat jaetaan pareihin tai ryhmiin, mikäli moduulissa on sentyyppisiä tehtäviä.

Verkko-opetuksen oppimisprosessin suunnittelu lähti etenemään oppimisprosessikuvaajan luomisella (Liite 3). Oppimisprosessikuvaajan toimii oppimis- ja ohjausprosessin suunnittelun apuna. Oppimisprosessikuvaaja visualisoi koko oppimisprosessin. Oppimisprosessi lähtee liikkeelle johdannolla, jossa opiskelija saa tietoa opintojen aiheesta ja etenemisestä sekä tutustuu muuhun ryhmään. Johdatus opintoihin toteutetaan täysin Moodle alustalla, ainoastaan ohjaustapaamiset ovat Teamsin välityksellä. Oppimisprosessi polulla ensimmäisen yhteisen ohjaustuokion aiheena on ryhmäytyminen sekä ensimmäinen moduuli iho, josta oppimisprosessi polku jatkuu hiuksiin, kosmetiikan tuotetuntemukseen, ekologisuuteen kauneudenhoitoalalla, kosmetiikka-alan sääntelyyn, myyntiin ja markkinointiin, tuote-esittelyyn ja lopuksi koulutussopimukseen, jonka jälkeen näyttöön. Ohjautapaamisten välissä opiskelija tekee itsenäisesti tai parin/ryhmän kanssa tehtävistä ja ohjaava opettaja antaa ohjausta sekä arvioi ja antaa tehtävistä palautteita. Opiskelijan on aina mahdollista ottaa ohjaavaan opettajaan yhteyttä sähköpostitse, Whatsappilla tai varata Teams tapaaminen.

Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko-opinnoissa pohdittiin toteutus tyyppiä. Aiemmat verkko-opinnot toteutettiin moduulityyppisesti ja päädyttiin samaan toteutukseen. Moduulityyppinen ratkaisu todettiin onnistuneeksi toimintatavaksi, jonka käsityksen myös kyselyyn vastanneet vahvistivat. Tutkinnon osan perusteiden ammattitaitovaatimukset ja kriteerit aukaistiin siten, että niistä saatiin ryhmitettyä samaa aihealuetta käsitteleviä teemoja. Teemat jäseneltiin oppimiselle suotuisiaan järjestykseen siten, että opiskelija voi lisätä tietoa edellisen tiedon päälle. Tutkinnonosan teemoista muodostui kahdeksaan moduulia. Moduuli 1 teema on iho. Sisältö koostuu ihon anatomiasta ja fysiologiasta, ihotyypeistä. Moduuli 2 teema on hiukset. Hiukset moduuli sisältää tietoa hiuksen rakenteesta, hiuspohjamuutoksista sekä hiusten ja hiuspohjan erilaisista hoitamisesta. 3. moduulin teema on kosmetiikan tuotetuntemus. Jossa lisätään tietoutta hius ja ihonhoidon kosmetiikasta. 4. moduulin teema on ekologisuus kauneudenhoitoalalla. Tässä moduulissa syvennyttään ekologiseen kosmetiikkaan, niiden sertifiointiin sekä kestävään kehitykseen. Moduuli 5.n teema on kosmetiikka-alan sääntely. Moduuli syventää kosmetiikkaa valvoviin elimiin sekä kosmetiikkaa, markkinointia ja kuluttajansuojaa koskeviin lainsäädäntöihin. Moduuli 6.n teema on myynti ja

markkinointi. Moduulissa käydään läpi erilaisia myynnin edistämiskeinoja sekä myynnin vaihteita. Moduuli 7 teema on tuote-esittely. Tämä moduuli keskittyy ennen kaikkea esitysteknikoihin. Moduuli 8 teema on koulutussopimus. Koulutussopimuksessa viedään kaikkien edellä mainituista moduuleista opitut tiedot ja taidot käytännön harjoitteluun. Näiden moduulien lisäksi alustalla on opiskelijoille alkuun johdatus tutkinnon osaan moduuli, joka johdattaa tutkinnon osan suorittamiseen sekä näyttö moduuli, joka ohjaa tutkinnon osan suoritukseen.

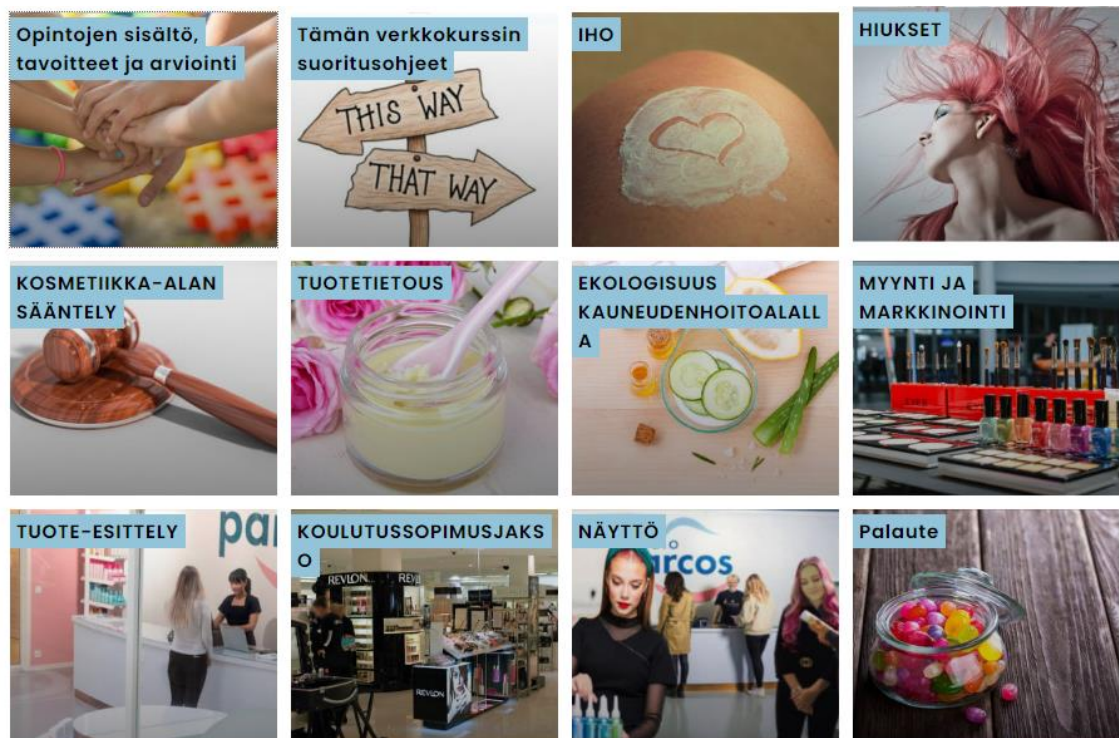
Oppimisprosessin valmistuttua, oppimisprosessi pilkottiin oppimistilanteisiin. Oppimistilanteiden suunnittelun tukena käytettiin Silanderin ja Kolin luomaa oppimistilanteiden suunnittelu työkalua (liite 4). Oppimistilanteet koostuvat teemasta/tavoitteesta ja sisällöstä, oppimistehtävistä, oppimisympäristöstä, oppimateriaalista/työkaluista, oppijan tiedonprosessoinnista/toiminnasta/vuorovaikutuksesta sekä ohjauksesta. Oppimistilanteiden sisällöstä tehtiin tiivis kuvaus oppimistilanteesta. Ensimmäisen moduulin oppimistilanteiden kuvaus; Mikä on iho? Miten iho toimii? Miten ihotyyppi määritellään? Millaisia ihomuutoksia ihossa tyypillisesti on? Miten ihon kunto määritellään? Miten ihon tarpeet kartoitetaan? Miten ihoa analysoidaan? Samalla tavoin kuvattiin jokaisen oppimistilanteen sisältö, joista on mahdollista lukea liitteestä 4.

Oppimistilanteiden hahmotuttua pohdittiin, miten tavoitteisiin päästään eli mitkä ovat ne oppimistehtävät, toiminnot ja oppimisympäristöt, jotka tukevat parhaiten teemojen oppimista. Näiden aiheiden selventäminen edellyttää ymmärryksen siitä, miten ihminen prosessoi ja oppii uutta tietoa. Opetuksessa pyrittiin huomioimaan erilaiset oppimistyyli siten, että materiaalia löytyy mahdollisuuksien mukaan teksti-, kuva-, ääni- ja kokemus muodossa. Moduuleihin muodostuneet teemat ovat laajoja, jonka vuoksi jokaiseen moduuliin luotiin oppimista tukemaan useampi tehtävä. Moduulit sisältävät opiskelijoita aktivoivia oppimistehtäviä. Tehtävät ovat muun muassa keskustelutehtäviä, jonkinlaisen tuotoksen vaativia tehtäviä kuten; teksti, esite, video, äänite tms. sekä testityyppisiä, jotka antavat opiskelijalle oppimisestaan välittömän palautteen. Osa tämän kaltaisista tehtävistä opiskelijan on mahdollista tehdä useamman kerran. Tehtävätyyppi määritettiin aihealueen mukaan. Näiden lisäksi opiskelija koostaa opintojen ajan oppimisestaan portfolioa, jossa opiskelija reflektoi omaa oppimistaan. Jotta opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa omaan oppimiseen ja tuntea autonomiaa, voi opiskelija moduulin sisällä olevia yksilötehtäviä tehdä valitsemassaan järjestyksessä ja tahdissa, kuitenkin siten että, tehtävät tulee olla palautettuna Moodleen ennen seuraavaa ohjaustuokiota.

Opiskeluympäristöllä on merkitystä opiskelijan oppimiseen ja motivoitumiseen. Kyselystä saatujen tietojen mukaan 3/4 koki Moodle oppimisympäristön hyvänä ja toimivana. Oppimistilanteissa teemojen oppimisympäristönä toimii Vamian Moodle-verkkoalusta ja oppimistuokioiden Teams sekä koulutussopimusjakson oppimisympäristönä toimii opiskelijan valitsema työharjoittelupaikka. Osassa tehtävistä tulee opiskelijan havainnoida ihmistä tai ympäristöään ja tällöin opiskeluympäristö voi olla myös esimerkiksi koti, oppilaitos, kauneushoitola,

kampaamo tai kosmetiikkamyymälä. Opiskeluympäristö kirjattiin jokaisen oppimistilanteen suunnitelmaan, joista on mahdollista lukea liitteestä 4.

Suurin muutos edelliseen verkkokurssin oppimisympäristöön oli kurssin ulkoasu. Ulkoasua muutettiin niin kutsutuksi tiiliskivi malliksi, jossa jokainen moduuli tulee esille kuvapalkkina joka kuvaa aihealuetta, ja josta klikkaamalla aukenee materiaalit. Tämä malli helpottaa aihealueen löytämistä, sillä kaikki aiheet ovat näytön etusivulla, eikä tarvitse skrollailla alaspäin, jotta oikea aihealue löytyy. Mikä oli aiemman verkkokurssin ongelma.

Kuva 2 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalveluiden verkko-oppimisympäristön ulkoasu ja moduulit

Oppimismateriaaleilla tai tietolähteillä on oppimismenetelmien kanssa olennainen osa oppimisesta, sillä oppimisprosessissa opiskelija sisäistää niiden avulla itselleen merkitykselliseksi kokemansa tiedot. Kyselystä saatujen tietojen mukaan opiskelijat olivat tyytyväisiä materiaaleihin. Ainoastaan oppimateriaalien linkkien toimivuudesta tuli negatiivista viestiä. Oppimismateriaaleina opinnoissa käytetään Vamian opettajien luomaa materiaalia sekä WWW-sivuja. Materiaalien muotoja ovat teksti, kuva tai video, jolloin helpotetaan erilaisilla oppimistyyleillä oppivia omaksumaan aihealueen. Materiaalit aukenevat opiskelijalle moduuli kerrallaan, jolloin opiskelija tuntee hallitsevansa opiskelun ja opettaja pystyy paremmin varmistamaan opiskelijoiden moduulin sisällöllisen hallinnan. Uudessa verkkokurssissa opettajan tulee ennen kuin aukaisee uuden aihealueen, käydä tarkistamassa materiaalien toimivuuden, joka antaa opiskelijoille mielekkäämmän kokemuksen kurssista.

Oppimistilanteiden suunnittelun tiedon prosessoinnissa opiskelijan toiminta aukaistiin uudessa toteutuksessa tarkemmin. Tiedon prosessoinnissa kuvataan mitä opiskelijan tulee tehdä. Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkkototeutuksen tiedon prosessoinnin suunnitelmaan kirjattiin; HOKS, oppimistehtävät niiden määrä ja tyyppi, kuten verkkokeskustelualueelle kirjoittaminen ja kommentointi tai pari/ryhmätyö sekä portfolio. Esimerkkinä johdannon tiedon prosessoinnin avauksesta: oppimistehtävät 2 ja HOKS. Tällöin opiskelija tekee itsenäisesti osaan.fi kartoituksen ja sen avulla opiskelija hahmottaa mitä tietoja ja taitoja opinnot tulevat käsittelemään ja mitä hänen tulee opintojen jälkeen hallita sekä, mitä osaamista opiskelijalla on jo hankittuna. Tietojen pohjalta opiskelija laatii itselleen tavoitteen, jonka jälkeen opiskelija varaa ajan ohjaavalta opettajalta henkilökohtaiseen opetuksen suunnitteluun. HOKS laaditaan ja tallennetaan Vamian opiskelijatietojärjestelmä Studenta Plusaan. Tämän jälkeen opiskelija esittelee itsensä muulle ryhmälle keskustelualustalla, jotta ryhmäytyminen lähtee heti opintojen alkaessa käyntiin. Samalla tavoin kuvattiin jokaisen oppimistilanteen tiedon prosessointi, joista on mahdollista lukea liitteestä 4.

Opintojen sisältö, tavoitteet ja arviointi

SISÄLTÖ

Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkkokurssilla opiskellaan ihon ja hiuksen rakennetta ja toimintaa, kosmetiikka tuote ja aineosatuntemusta, kosmetiikka turvallisuutta ja ekologista kosmetiikka tuntemusta sekä kosmetiikan, myynnin ja markkinoinnin lainsäädäntöä.

Opintojen aikana syvennyttään myyntiin ja markkinointiin kuten mielikuva-, visuaalinen ja digitaalinen markkinointi sekä brändituntemukseen sekä harjoitellaan puhe ja esiintymistaitoja.

 Verko-opintojen kuvaus

TAVOITTEET

Koulutuksen tavoitteena on antaa uudenlaisia työelämävalmiuksia ja lisätä työllistymismahdollisuuksia hius- ja kauneudenhoito alalle. Koulutus antaa osaamista kosmetiikan parissa työskentelyyn sekä valmiuksia toimia tuote-esittelijänä. Tavoitteena on myös lisätä osaamista asiakaspalvelutyössä kauneuden parissa, myymään ja markkinoimaan alan tuotteita ja palveluita. Koulutuksen tavoite on antaa valmiudet neuvontatyöhön kosmetiikka alalla, joka liittyy ihon- ja hiusten hoitamiseen sekä tuotteiden käyttöön.

eperusteet hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut

Vamian tuotekortti tutkinnon osalle:

Tuote-esittely, myynti, markkinointi ja asiakkaan ohjaus

ARVIOINTI

Verko-opetuksessa tehtävät arvioidaan hyväksytty /hylätty/täydennettävä tai sanallinen kuvaus osaamisesta. Osa arvioinneista voi olla vertaisarviointeja.

Näytössä osaaminen arvioidaan arviointiasteikolla 1-5.

Kuva 3 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verko-opetuksen sisältö, tavoitteet ja arviointi

Oppimistilanteiden suunnitteluun kirjataan myös ohjaustoimenpiteet. Suunnittelussa aukaistaan, mitä ohjataan, miten ohjataan sekä milloin ohjataan. Ohjaus tarkoittaa kaikkia keinoja, joilla opiskelijan oppimista ja metakognitiivisten taitojen kehittymistä pyritään opintojen aikana edistämään. Näitä keinoja verkko-oppimisessa ovat oppimismenetelmät, ohjeet, aineistot, työtavat, kuten tehtävänanto ja pedagoginen malli. (Silander & Koli 2003, 31; Koli 2008,78, 105-106.)

Verkkokurssin rakenne ja sen selkeys on opiskelijan kannalta merkityksellistä ja osa ohjausta. Sasikarn, Sang-arun & Amnart (2009) ovatkin todenneen, että verkko-opetuksen opintojen johdonmukaisuus lisää opiskelijoiden motivaatiota ja tyytyväisyyttä. Vamian verkkokurssit noudattavat samaa aloitusnäkyä. Aloitusnäkyään määritetään opiskelun tueksi esille kaikki oleellinen tieto. Aloitusnäkyssä olevia tietoja ovat muun muassa opintojen sisältö ja tavoitteet, ohjaavan opettajan yhteystiedot ja mahdolliset ohjausajat ja -tavat, ohjaavan opettajan tervehdys tekstinä ja/tai videona, jossa annetaan olennaiset ohjeet opinnoista. Alustusnäkyä lisäksi kurssialustalle liitettävää opintojen ohjausta ovat opintojakson suoritushjeet ja opiskelusuunnitelma, joka sisältävät opiskelun suoritusaikataulun, tehtävänannot ja palautusohjeet ja arviointikriteerit sekä opintojakson arviointi, jossa opiskelija voi antaa palautetta opettajalle sekä arvioida omaa oppimistaan (itsearviointi).

Osa ohjausta ovat myös oppimismateriaalit. Verkkokurssilla moduulien oppimateriaalit jaettiin kansioilla pienempiin aihe kokonaisuuksiin, jonka jälkeen on aiheesta kokoava tehtävä. Näin moduuli rytmittyy helposti hahmotettavaksi kokonaisuudeksi, kuin se, että kaikki moduulin materiaali olisivat allekkain pitkänä jonona. Verkko-opintojen ohjauksessa käytetään opintojen tukemiseen ohjaussanoja, joihin Vamiolla on oma ohjeistus. Näitä ohjasanoja ovat; osallistu, lue, kuuntele, harjoittele, katso, tutustu ja suorita. Ohjaussanoja käytettäessä opiskelija tietää, miten tulee toimia.

EKOLOGISUUS KAUNEUDENHOITOALALLA

Moduulin tavoitteena opiskelija:

- ymmärtää kestävän kehityksen merkityksen
- tietää luonnonkosmetiikan sertifiointi merkityksestä
- ymmärtää mitä ovat ekologiset ja esteettiset tuotteet

TUTUSTU: Tukas/Luonnonkosmetikka

TUTUSTU: Teknäkemia/Luonnonkosmetikka

KESTÄVÄ KEHITYS

OPISKELE: Kestäväkehitys

TEHTÄVÄ

KESKUSTELE: Kestävä kehitys

LUONNON KOSMETIKAN SERTIFIOINTI

OPISKELE: Luonnon kosmetiikan sertifiointi

TEHTÄVÄ

Tehtävä: Sertifikaatit

RAAKA-AINEET EKOLOGISISSA TUOTTEISSA

OPISKELE: Raaka-aineet

TEHTÄVÄ

TEHTÄVÄ: Kosmetiikan raaka-aineet

LUONNON KOSMETIKAN MÄÄRITTELY

OPISKELE: Lainsäädäntö/luonnonkosmetikka

OPISKELE: Luonnonkosmetiikan esteettisyys

TEHTÄVÄ

TEHTÄVÄ: Tuote-esittely

SUORITA: ITSEARVIOINTI

Kuva 4 Moduulin ekologisuus kauneudenhoitoalalla moduulin oppimistilanteet, tavoitteet ja ohjeistukset

Opetusmenetelmänä käytetään aktivoivaa opetusmenetelmää, jota käytetään hyödyksi eri tavoin, kuten jokaisessa verkko-ohjaustuokiossa käytetään lyhyttä Poll-kyselyä, kyselyn avulla opiskelijoita aktivoidaan sekä kartoitetaan opiskelijoiden lähtötaso aiheeseen. Aktivoivina menetelminä opinnoissa käytetään myös pari/ryhmä työskentelyä, opintojaksolle osallistuvan ryhmän koko vaikuttaa siihen millaisella ryhmällä tehtävät tehdään. Keskustelu, pari/ryhmätehtävän tavoitteena on vuorovaikutuksen kautta aktivoida opiskelijoita sekä etsimään tietoa olemalla kriittisiä ja innovatiivisia. Muita opiskelijoita aktivoivia opetusmenetelmiä ovat keskustelualueella käydyt keskustelut opiskeltavasta aiheesta, jossa opiskelijan joutuu syvemmin prosessoimaan asiaa ja ajatuksiaan sekä portfolion luominen, jossa oppija reflektoi omaa oppimistaan.

Aiemmasta verkkokurssista havaittiin, etteivät opiskelijat ole kokeneet tarvetta opintojen aikana henkilökohtaiseen ohjaukseen. Verkkoalustalle liitetään kuitenkin ohjaavan opettajan yhteystiedot sekä linkki opettajan Bookings ajanvarauskalenteriin. Uuden verkkokurssin suunnittelussa päätettiin toteuttaa ohjaustuokiot, joissa opiskelijat saavat yhteispalautteen aiemmista tehtävistä sekä ohjausta seuraavaan moduuliin. Samalla annetaan opiskelijoille mahdollisuus esittää mieleen nousseita kysymyksiä.

Tärkeä osa ohjausta on palautteet ja arvioinnit. Palaute voi olla vertaispalautetta ryhmän muilta opiskelijoilta tai ohjaavan opettajan antamaa palautetta oppimistehtävistä, työskentelystä. Moduulin niin sanottuun päätehtävään opettaja antaa henkilö/ryhmäkohtaisen palautteen keskustelualustalla, johon opiskelijan tulee myös reflektoida omaa oppimistaan.

Pienempiin tehtäviin, kuten itse arvioiviin tehtäviin, jossa ovat palautteet asetettu valmiiksi tai opettaja antaa muutaman sanan palautteen joko teksti tai äänimuodossa. Kuten teoreettisessa osuudessa on todettu oppiminen opiskelijan henkilökohtainen sisäinen prosessi, johon opettaja pyrkii opetuksen, oppimisympäristön, opetusmateriaalien ja oppimistehtävien avulla vaikuttamaan, mutta opiskelijan itse tulee tehdä se tärkein työ, jotta oppiminen tapahtuu. Tärkeätä onkin auttaa opiskelijaa itse tiedostamaan oppimaansa ja tämä tapahtuu itsearviointin avulla. Jokaisen moduulin jälkeen tehdään itsearviointi, jolloin opiskelija itse pystyy havainnoimaan omaa oppimistaan.

8.3 Yhteenveto

Verkko-kurssin toteutuksessa havaittiin, että usealta opiskelijalta ei löytynyt riittävästi itseohjautuvuutta, jotta opinnot olisivat edenneet suunnitelmallisesti, opinnot oli suunniteltu etenevän yhden tehtävän viikkovauhtia, osalla opinnot jäivät tämän vuoksi kesken. Kauppila (2007) ja Sinkkonen & Tapani (2020) ovat todenneet, että verkko-opiskelu vaatii opiskelijoita itseohjautuvuutta, ja nostavat itseohjautuvuuden edellytykseksi motivaation itsensä johtamiseen, resurssien hallintaan sekä kykyyn hallita ajankäyttöään. Tämä ongelma tuli esiin myös kyselyn vastauksissa, jossa vastaaja totesi opintojen olevan helppo unohtaa omien töiden lomassa. Opintojen etenemistä parannetaan ohjeistamalla opiskelijoille aikataulu selkeämmin Moodleen, sekä luomalla selkeät koulutuksen alkamis- ja päättymispäivät. Kauppila (2007) on todennut, että itseohjautunut opiskelija pystyy asettamaan realistisia tavoitteita oppimiselleen. Itseohjautuvuutta ja itsensä johtamista pyritään parantamaan tehtävien avulla. Opiskelijan muun muassa tulee pohtia omia tavoitteitaan suhteessa tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen sekä itsearvioida oppimaansa.

Opiskelijoilla havaittiin verkkoalustalla teknisiä haasteita, erityisesti tehtävän suorittamiseen liittyen, kuten videointien ja niiden palauttamisen kanssa. Tämän lisäksi teknisinä ongelmina olivat oppimateriaalien linkkien toimivuus. Molemmat ongelmat tulivat esiin myös kyselyn vastauksisista. Kiviniemi (2000) on todennut, että verkkokurssilla keskeisintä ei ole verkko-opiskeluympäristön tekniset ratkaisut ja välineet, vaan niiden käytön mielekkyys. Opintojen mielekkyyttä ja erilaisten oppijoiden oppimista tuetaan verkko-opetuksessa erilaisilla oppimateriaaleilla. Monipuolisten materiaalien merkitys verkko-opetuksessa nousi esiin myös kyselyn verkko-oppimateriaaleja koskevassa kysymyksessä. Opintojen mielekkyyttä lisätään uudessa toteutuksessa myös siten, että opiskelijoille annetaan tehtävänannot selkeämmin, yksityiskohtaisemmin sekä tiedotetaan ohjaus ajoista, jolloin opiskelija voi ottaa yhteyttä, mikäli kokee jossain haastetta. Tuen saatavuus tehdään mahdollisimman helpoksi ja opiskelijoita rohkaistaan ottamaan yhteyttä ohjaavaan opettajaan matalalla kynnyksellä, jotta opinnot eivät teknisten haasteiden vuoksi hidastuisi.

Koulutuksen edetessä opettaja havaitsi tarpeen verkkokurssin suorittavien vuorovaikutukselle ja yhteisoppimiselle. Myös kyselyn vastauksessa tuli toive lähiopetuksesta. Nevgi ja Tirri (2003) ovat tutkimuksissaan myös havainneet yhdeksi verkko-opiskelun hyväksi elementiksi

kollaboratiivisuuden eli yhteistoiminnallisuuden. Verkkokurssilla opiskelijoiden eteneminen olisi mahdollisesti parantunut lisäämällä opiskelijoiden yhteistä vuorovaikutusta tai keskustelualustalla käytävää vuoropuhelua, jottei opiskelija olisi ollut yksin omien opintojen ja ajatusten kanssa. Uuden verkkokurssin suunnittelussa yhteisöllisyys otettiin huomioon muun muassa itsensä esittely tehtävällä, ryhmä- ja paritehtävillä, keskustelualustoilla tapahtuvilla tehtävillä sekä kontakti ohjaustuokioilla.

Aiempi verkkokurssin pedagogiikka oli niin sanottua tiedon sisäistämiseen tähtäävää mallia, jossa päämäärä on oppijan yksilöllisessä oppimisessa ja ennalta määrätyn tiedon sisäistämisessä. Uuden kurssin verkko-opetuksen pedagogiseksi malliksi valittiin aktivoivaa verkkopedagogiikkaa, joka perustuu konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen. Aktiivinen opetus siirtää vastuun oppimisesta opiskelijalle. Aktivoivien menetelmien tarkoitus on tehdä oppimisesta aktiivista ja motivoivaa ja tukea opiskelijan ammatillista kehittymistä. Aktiivisessa opetuksessa pelkkä tiedon kirjoittaminen toistamalla ei ole oppimista edistävä tapa, vaan aiheen syvällisempi ymmärtäminen. (Silander & Koli 2003, 155.) Tehtävät hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkkokoulutuksessa ovat sekä yksilö- että ryhmätehtäviä, joko keskustelualueelle tai tuotoksen omaisena. Oppiminen tapahtuu vähän kuin sivutuotteena yksilön tai ryhmän pyrkiessä ymmärtämään ja jäsentämään oppimaansa. Opiskelija opiskelee ensin aihealuetta itsenäisesti pienempien, välitöntä palautetta opiskelijalle antavien oppimistehtävien avulla ja tämän jälkeen ryhmässä kootaan asiasta isompi kokonaisuus. Näin opiskelija kertailee ja tutustuu aiheeseen useamman kerran, jolloin oppimista syntyy, ja Ruokamo ym. (2002) ajatus uuden tiedon konstruoinnista tapahtuu.

Hius ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan Moodle verkko-oppimisympäristö on luotu hyödyntämään koko hius- ja kauneudenhoitoalan opettajia ja opiskelijoita. Hius- ja kauneudenhoidon ammatilliset opettajat sekä Vamian digipedagoginen suunnittelija tutustuivat kehittämistyönä tekemäänsä hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut tutkinnon osan Moodle oppimisympäristöön. Heidän näkemyksensä täydensivät kurssin sisältöä ja toimivuutta.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Vamian hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalveluiden tutkinnon osan verkkokurssia. Aihe tuli Vamian tarpeesta Moodle-oppimisympäristön vaihduttua toiseen sekä oppilaitoksen tarpeesta lisätä verkkokoulutusten määrää. Opinnäytetyön aihe perustui ajankohtaisuuteen, sillä verkko-opetus on kasvamassa ja niiden tuottamiseen tarvitaan lisää osaamista.

Opinnäytetyössä toteutettiin kyselytutkimus valmistuneille kosmetologeille, jotka olivat tutkinnon osan verkkokurssin suorittaneet. Tutkimuksessa huomioitiin tutkimuseettiset näkökohdat suojelemalla kyselyyn osallistuneiden anonymiutta sekä käsittelemällä heidän

vastauksiaan kunnioittavasti. Opinnäytetyössä on huomioitu tutkimuseettiset näkökulmat opinnäytetyön suunnittelu-, keräys- ja käsittelyvaiheissa. Kysely tutkimus toteutettiin Vami-asta jo valmistuneille opiskelijoille, jolloin tutkimuksesta tutkimuslupaa ei tarvittu. Lähtökoh- tana hyvässä eettisessä tutkimuksessa on, että toteutettu tutkimus on eettisesti hyväksyttävä, totuudenmukainen ja tulokset ovat luotettavia. Koska otanta oli hyvin suppea, ei tutkimuksen tuloksia voida yleistää, mutta antoi hyvää tietoa kehittämistyöhön. Mikäli aihetta halutaan tutkia laajemmin, on syytä kasvattaa otantaa suuremmaksi.

Kehittämistyö paransi hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalveluiden tutkinnonosan verkko- kurssia opiskelija lähtöisemmäksi. Uudistetussa opintokokonaisuudessa opiskelija voi muun muassa paremmin määrittää itse tehtävien työskentelyjärjestykseen, opiskelijoilla on pari- ja ryhmätehtäviä, jolloin vuorovaikutus ja yhteenkuulumista saadaan parannettua. Uusi verkko- kurssi alkaa marraskuussa 2022, jonka jälkeen voidaan tarkemmin todeta, miten hyvin kurssin suunnittelu onnistui. Kontekstuaalisuus voisi olla seuraava kehittämisen paikka opinnoille eli oppimistehtävien liittäminen paremmin autenttisiin tilanteisiin jo ennen koulutussopimusjak- soa voisi tukea oppimista ja helpottaa harjoitteluun ja työelämään siirtymistä. Konkreettisim- mat verkko-opintojen kehityskohteet ja uudet ideat tulevat opiskelijoilta opintojen loppupa- lautteessa. Verkkokurssien suunnittelussa tulee huomioida kuitenkin, että se ei ole koskaan täysin valmis, vaan sitä kehitetään aina lisää.

Haasteellisinta opinnäytetyössä oli rajata ja tiivistää teoreettisen tiedon määrä, sillä yksittäi- sen teoreettisen viitekehyksen aihe on laaja. Kehittämistyön toiminnallisessa osuudessa oli tuottaa toimiva kokonaisuus, jota voidaan hyödyntää uudestaan mahdollisimman pienillä muu- toksilla. Suurin työ oli oppimateriaalien materiaalien luominen ja etsiminen Moodle alustalle, vaikka materiaalia oli paljon jo valmiina.

Lähteet

Painetut

- Byman, R. 2002. Voiko motivaatiota opettaa. Teoksessa; Kansanen, P & Uusikylä, K (toim.). Luovuutta, motivaatioita, tunteita. Opetuksen tutkimuksen uusia suuntia. Jyväskylä: PS-Kustannus, 25-41.
- Halinen, I & Jääskeläinen, L. 2015. Opetussuunnitelma uudistus 2016. Teoksessa Cantell (toim.) Näin rakennat monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Juva: PS-Kustannus, 19-36.
- Jasu-Kuusisto, K. & Mattila, H. 2007. Oppimistehtävä verkko-opetuksessa. Kokemäki: Satakunnan painotuote Oy.
- Lonka, K., Hietajärvi, L., Hohti, R., Nuorteva, M., Rainio A.P., Standström, N., Vaara, L. & Westling, S. K 2015 Ilmiömäisesti kohti innostavaa oppimista. Teoksessa Cantell (toim.) Näin rakennat monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Juva: PS-Kustannus, 49-76.
- Kari, J. 1994. Didaktiikka ja opetussuunnittelu. Juva: WSOY
- Kauppila, R. A. 2003. Opi ja opeta tehokkaasti. Psykykinen valmennus oppimisen tukena. Juva: PS-Kustannus.
- Kiviniemi, K. 2000. Johdatus verkkopedagogiikkaan. Kokkola; Art-Print Oy.
- Kiviniemi, K. 2005. Oppisisällöt ja oppimiskokemukset verkko-oppimisympäristön suunnittelun lähtökohtina. Teoksessa Luoto, I. & Leppisaari, I. (toim.) Kasvamassa verkko-opettajuuteen. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy, 21-36.
- Lehto, S., Lehto, S. & Vaara-Sjöblom, E. 2005. Teoksessa Luoto, I. & Leppisaari, I. (toim.) Kasvamassa verkko-opettajuuteen. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy, 37-53.
- Leppisaari, I & Fors-Pennanen, P. 2005. Kokemuksen reflektointi ammatillisen kasvun tukena verkko-opinnoissa. Teoksessa Kasvamassa Verkko-opettajuuteen. (toim.) Luoto, I & Leppisaari, I. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy, 91-112.
- Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt. Vammala: Vammalan kirjapaino.
- Mäkelä, T. Fenyvesi, K. & Kankaanranta, M. 2022. Luovuutta ja innovatiivisuutta vaalivat oppimisympäristöt ja luovat ekologist. Teoksessa Heinonen, N. Nilivaara, P. Saarnio, M & Vainikainen M-P. Laaja-alainen osaaminen koulussa. Ajattelijana ja oppijana kehittyminen. Tallinna: Gaudeamus. 246-255.
- Päivänsalo, T-M. 2020. Oppimiskoodi. Kuinka oppiminen onnistuu. Keuruu: PS-Kustannus.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. 1.-2. painos. Juva: WSOY.

Silander, P. & Koli, H. 2003. Verkko-opetuksen työkalupakki, oppimisaihioista oppimisprosessiin. Saarijärvi; Saarijärven Offset Oy.

Tynjälä, P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Tampere: Tammi.

Uusikylä, K. ja Atjonen, P. 2005. Didaktiikan perusteet. 3. Uudistettu painos. Porvoo: WSOY.

Sähköiset

Alaoutinen, S. Heikkinen, K. & Porras, J. 2010. Experiences of learning styles in an intensive collaborative course. International Journal of Technology and Design Education. Springer Science+Business Media. Viitattu 15.2.2022 [Experiences of learning styles in an intensive - ProQuest](#)

Gröhn, K. 2008 Oppimisympäristön toiminnallinen ja fyysinen kehittäminen. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.2.2022 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/8209/Gr%C3%B6hn.Kauko.pdf?sequence=2>

Hemminki, A & Lummelahti, M. 2020. IPadien opetusikäytön yhteys kolmannen luokan oppilaiden motivaatioon ja itseohjautuvuuteen käsityön opetuskokeilussa. pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Jyväskylä. Viitattu 16.6.2022 <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/67935/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202002242157.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Honkanen, E. & Nuutila, L. 2016. Innostavat digitaaliset oppimisympäristöt - Löytöretkellä osallistavaan oppimiseen ammatillisessa erityisopetuksessa. Viitattu 12.5.2022. <https://journal.fi/akakk/article/view/84881/43924>

Huotilainen, M. & Saarikivi, K. 2018 Aivot työssä. E-kirja Otava.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2021. Verkkopedagogiikka opetuksessa. Viitattu 15.2.2022 <https://www.jyu.fi/digipalvelut/fi/toimintaohjeet/verkkopeda>

Kankaanranta, M., Mikkonen, i. & Vähähyyppä, K. toim. 2012. Etäopetus tarjoaa monia mahdollisuuksia oppimiseen ja opetukseen. Tutkittua tietoa oppimisympäristöistä. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö opetuksessa. Verkkojulkaisu. PSW Folders Oy. Viitattu 26.5.2022. http://www03.edu.fi/aineistot/oppimisymparistot/tutkittua_tietoa_oppimisymparistoista_VERKKO.pdf

Luminen, H., Rimpelä, M. & Granberg, M. 2015. CookBook - Modernin rakennetun ympäristön opas: Oppimisympäristöt. Finnish Education Group. 1. Painos. Kirjapaino Hermes Oy, Tampere https://www.feg.fi/media/CookBook_Oppimisymparistot.pdf

Mikkonen, I., Vähähyppä, K. & Kankaanranta, M. 2012. Mistä on oppimisympäristöt tehty? Tutkittua tietoa oppimisympäristöistä. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö opetuksessa. Verkkojulkaisu. PSW Folders. Viitattu 3.6.2022. http://www03.edu.fi/aineistot/oppimisymparistot/tutkittua_tietoa_oppimisymparistoista_VERKKO.pdf

Mobiileilla työssäoppimista ohjaamaan. 2022. Itsearviointi ja itsereflektio. Viitattu 17.6.2022 <https://sites.google.com/site/tyossaoppimistaohjaamaan/opiskelijan-tyossaoppiminen-yhteistoiminnallista-vertaisoppimista/itsearviointi-ja-itsereflektio>

Koli, H. Verkko-oppimisympäristön rakentaminen on käyttäjäkokemuksen suunnittelua. Viitattu 15.2.2022 [bPodcastVerkkooppimisymparistonrakentaminenonkayttajakokemuksensuunnitteluateksti-1576647624430 \(1\).pdf](bPodcastVerkkooppimisymparistonrakentaminenonkayttajakokemuksensuunnitteluateksti-1576647624430(1).pdf)

Matikainen, J. & Manninen, J. (toim.) (2000). Aikuiskoulutus verkossa: Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen teoriaa ja käytäntöä. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus. Viitattu 12.5.2022 [Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen.pdf](Verkkopohjaisten_oppimisymparistojen.pdf)

Martzoukou, K., Fulton, C., Kostagiolas, P. & Lavranos, C. 2020. A study of higher education students' self-perceived digital competences for learning and everyday life online participation. Journal of Documentation; Bradford Viitattu 15.2.2022

Mikkonen, I., Vähähyppä, K. & Kankaanranta, M. 2012. Mistä on oppimisympäristöt tehty? Opetushallitus. Viitattu 15.2.2022 http://www03.edu.fi/aineistot/oppimisymparistot/tutkittua_tietoa_oppimisymparistoista_VERKKO.pdf

Mölsä, H. 2005. Verkko-opetuksen käyttöönottoon vaikuttavia tekijöitä. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta Viestinnän laitos. Viitattu 15.2.2022 <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/18233/verkkoop.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Nevgi, A. & Tirri, K. 2003. Hyvää verkko-opetusta etsimässä oppimista edistävät ja estävät tekijät verkko-oppimisympäristöissä - opiskelijoiden kokemukset ja opettajien arviot. Viitattu 5.6.2022. file:///C:/Users/johanna.nukala/Downloads/KT_15_Hyv%C3%A4%C3%A4_verkko-opimista_978-952-7411-07-0_jyx.pdf

Nieminen, J. 2009. Verkko-opetusta kehittämässä, Tapausesimerkkinä nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen maisteriopinnot. Opettajankoulutuksen kehittämishanke. Tampereen ammattikorkeakoulu. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Viitattu 23.6.2022

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/8022/Nieminen.Juha.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Opetushallitus a. 2022. Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto Viitattu 15.2.2022

<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8261916>

Opetushallitus b. 2022. Ammatillinen koulutus Suomessa Viitattu 26.5.2022

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/amatillinen-koulutus-suomessa>

Opetus-, kasvatustieteiden ja koulutusalojen säätiö. 2022. Psykososiaalinen ympäristö. Viitattu

30.5.2022. <https://koulujaymparisto.fi/tukea-kestavan-kehityksen-tyohon/indikaattoreiden-arvioinnin-tukisivusto/amatilliset-oppilaitokset/indikaattori-6/psykososiaalinen-ymparisto/>

Oulun ammattikorkeakoulu. 2022. Opetusmenetelmät opetuksen monipuolistajana. oppimis-

tyylit ja oppijatyypit viitattu 15.2.2022 <http://www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat06a/html/johdanto.html>

Pearlman, B. 2010. Designing new learning environments to support 21st century skills. Viitattu

5.6.2022 https://www.academia.edu/13353547/Designing_New_Learning_Environments_to_Support_21st_Century_Skills

Pruuki, I. 2013. Oppimiskäsitykset osana opetus-opiskeluoppimisprosessia. Pro gradu -tutkielma.

Helsingin yliopisto Käyttäytymistieteellinen tiedekunta. Opettajankoulutuslaitos. Viitattu 15.2.2022 <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/42774/oppimisk.pdf?sequence=1>

Pylkkä, O. 2022. Konstruktivismi ja oppiminen. Jyväskylän ammattikorkeakoulu Viitattu

15.2.2022 <https://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/konstruktivistinen-oppiminen/>

Ruokamo, H., Tella, S., Vahtivuori, S., Tuovinen, H. & Tissari, V. 2002. Pedagogiset mallit

verkko-opetuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa (HelLa-projekti) Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta ja Mediapedagogiikkakeskus Viitattu 15.2.2022

<https://www.edu.helsinki.fi/malu/tutkimus/adsymposium/artikkelit/VK%20Ruokamo.pdf>

Saastamoinen, T., Härkänen, M., Näslindh-Ylispangar, A. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2018.

Lääkehoidon oppimismenetelmät ammattikorkeakouluissa - haastattelututkimus sairaanhoitajakoulutuksen lääkehoidon opettajille. Hoitotiede. Kuopio. Viitattu 15.2.2022

<file:///D:/OMAT%20PINNOT/oppari/Saastamoinen,%20T.%20H.%20C3%A4rk%C3%A4nen,%20M.%20N.%20C3%A4slindh-Ylispangar,%20A.%20Vehvil%C3%A4inen-Julkunen,%20K.pdf>

Sasikarn, K., Sang-arun, I. & Amnart, P. 2009. Electronic learning and constructivism: A model for nursing education Viitattu 15.2.2022

Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen. E-kirja. Jyväskylä: PS-Kustannus Viitattu 28.5.2022

Sinkkonen, M. & Annukka Tapani, A. 2020. Opettaja opiskelijan itseohjautuvuutta tukemassa. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.6.2022 <https://sites.tuni.fi/tamk-julkaisut/pedagogiset-ratkaisut/opettaja-opiskelijan-itseohjautuvuutta-tukemassa/>

Tuononen, K. & Pelkonen, M. 2004. Tiedon kaatamisesta tiedon janoon - digitaaliselle oppimateriaalille pedagogisia perusteita. Teoksessa Verkko-opetus ja yliopistopedagogiikka. Toim. Korhonen, V. Tampere: Cityoffset Oy. Viitattu 5.6.2022. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/68028/verkko_opetus_ja_yliopistopedagogiikka_2004.pdf?sequence=3

Vaasan yliopisto. 2022. Oppiminen. Viitattu 15.2.2022 <https://www.uwasa.fi/fi/opiskelijat/kehita-opiskelutaitojasi/oppiminen>

Vamia. Viitattu 15.10.2022 <https://vamia.fi/>

Wikipedia. 2020. Vamia. Viitattu 15.6.2022 <https://fi.wikipedia.org/wiki/Vamia>

Kuviot

Kuva 1 Oppimisympäristön laajentuminen Nuikkisen mukaan (Luminen ym. 2015, 34)	16
Kuva 2 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalveluiden verkko-oppimisympäristön ulkoasu ja moduulit	38
Kuva 3 Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkko-opetuksen sisältö, tavoitteet ja arviointi	39
Kuva 4 Moduulin ekologisuus kauneudenhoitoalalla moduulin oppimistilanteet, tavoitteet ja ohjeistukset	41

Taulukot

Taulukko 1 Kysymys 2: Mitä mieltä olet Moodle verkkoalustan käytöstä?	33
Taulukko 2 Kysymys 5: Millainen materiaali tukee mielestäsi parhaiten oppimista verkossa?.	34

Liitteet

Liite 1: Saatekirje	51
Liite 2: Kyselylomake	52
Liite 3 Oppimisprosessi	53
Liite 4 Oppimistilanteiden suunnittelu	54

Liite 1: Saatekirje

SAATEKIRJE

VAASA 13.6.2022

HYVÄ VASTAANOTTAJA

Opiskelen Laurean ammattikorkeakoulussa estenomin tutkintoon johtavassa koulutuksessa.

Opinnäytetyönäni kehitän Vamialla olemassa olevaa hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut verkko-opiskeluympäristöä ja -koulutusta.

Opinnäytetyössäni toteutan kyselyn, johon kutsun sinut osallistumaan. Haastattelukysymykset käsittelevät verkko-opiskelua Vamian hius- ja kauneudenhoitoalan Moodle alustalla.

Kyselyyn osallistuminen on luottamuksellista ja vapaaehtoista. Vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Kyselyn vastaukset hävitetään heti aineiston käsittelyn jälkeen. Kyselyyn vastaamiseen on aikaa kaksi viikkoa.

Ystävällisin terveisin

Johanna Nukala

Liite 2: Kyselylomake

Vamian hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontapalvelut tutkinnon osan verkko- kurssi

...

1. Miten koit verkko-opiskelun?

2. Mitä mieltä olet Moodle verkkoalustan käytöstä?

3. Miten koit neuvontapalvelut Moodle-verkkokoulutuksen?

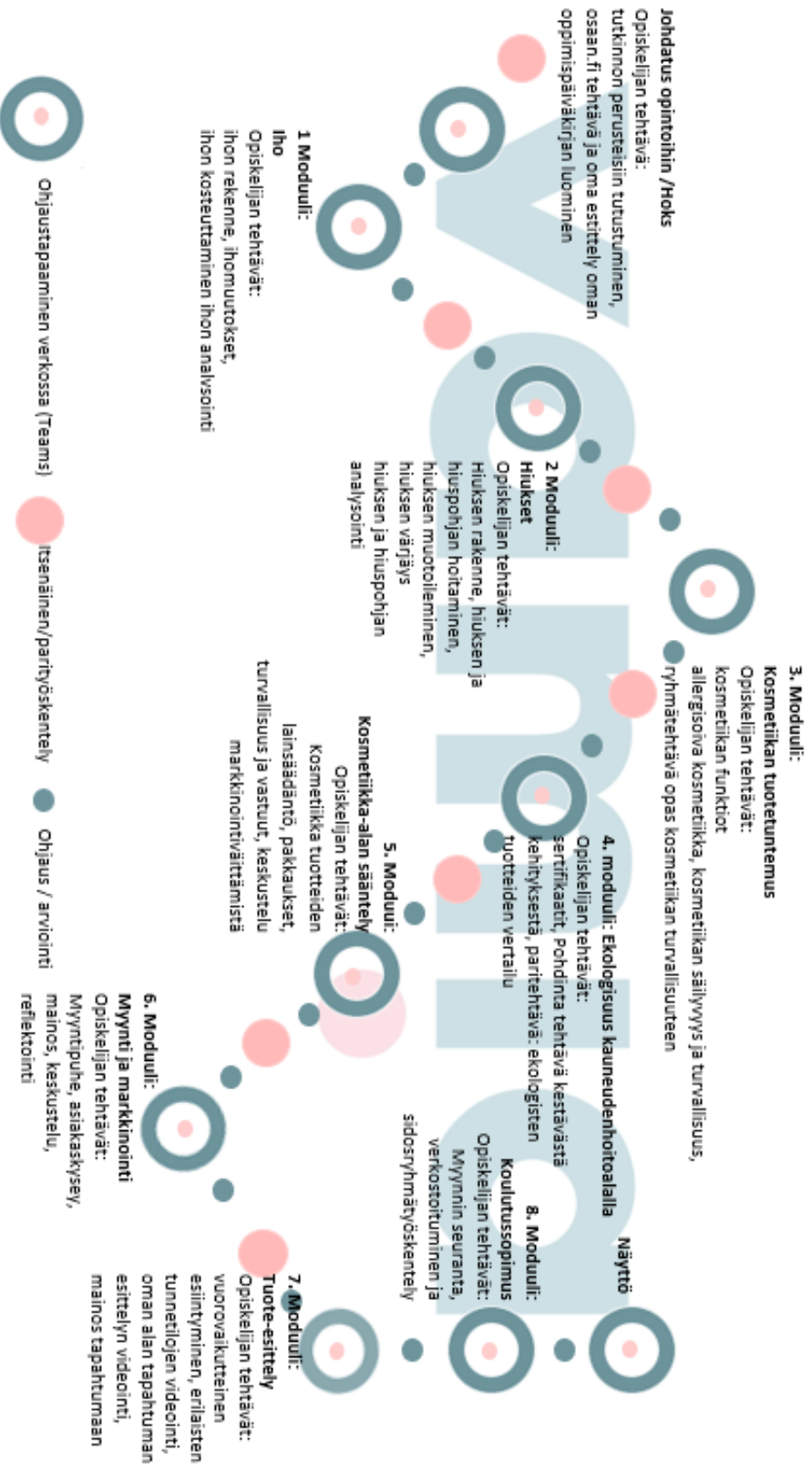
4. Mitä mieltä olet verkkokoulutuksen oppimismateriaaleista (mm. määrä, oppiminen, tieto, hyödyllisyys)?

5. Millainen materiaali tukee mielestäsi parhaiten oppimista verkossa, esim. videot, verkkolinkit, Powerpoint esitykset. Muu, mikä?

6. Mitä mieltä olet oppimistehtävistä (laajuudesta, määrästä ja haastavuudesta)?

7. Puuttuiko koulutuksesta mielestäsi jotain, mikä olisi mielestäsi ollut hyödyllistä?

Hius- ja kauneudenhoitoalan neuvontapalvelut Verkko-koulutuksen kuvaus

Liite 4 Oppimistilanteiden suunnittelu

Oppimistilanne Moduuli/teema	Oppimistehtävät	Oppimis- ympäristö	Oppi-materi- aali/ työka- lut	Oppijan tie- don proses- sointi, toi- minta ja vuo- rovaikutus	Ohjaus Mitä? Miksi? Miten?
Johdatus opintoihin <ul style="list-style-type: none"> Orientaatiotapaaminen Ennakkomateriaalien lukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Osaan.fi Henkilökoh- tainen opiskelusuunni- telma ja tavoitteet Itsensä esittelemine ryhmälle 	verkko alusta henkilö kohtainen Teams ohjaus	hoks keskustelu- alue	oppimis- teh- tävät 2 kpl keskustelu alue	
					Teams oh- jaus
1. Moduuli 1: iho <ul style="list-style-type: none"> Mikä on iho? Miten iho toimii? Millaisia ihotyyppejä on? Miten määrittelen ihotyypin? Miten Ihon kunnan määritellään Miten ihon tarpeet kartoitetaan? Miten ihoa analysoi- daan? 	<ul style="list-style-type: none"> välitöntä palautetta opiskelijalle antavia tehtäviä: ihon ra- kenne, Ihomuutokset, ihon tarpeet Konkreettinen ihon analysointi tehtävä 	Verkko alusta	portfolio pari/ryhmä- työ	oppimis- teh- tävät 4 kpl	
					Teams oh- jaus
Moduuli 2: Hiukset <ul style="list-style-type: none"> Millainen on hiuksen rakenne? Millaisia hius ja hius- pohjalaatuja on ole- massa? Mitkä tekijät vaikut- tavat hiuksen ja hiuspohjan kuntoon? Miten hiuksia ja hiuspohjaa analysoi- daan? Miten hiusten ja hiuspohjan tarpeet kartoitetaan? 	<ul style="list-style-type: none"> välitöntä palautetta opiskelijalle antavia tehtäviä: hiuksen ra- kenne, hiuksen ja hius- pohjan hoitaminen, Hiusten muotoilu ja vär- jäys Konkreettinen hiusten ja hiuspohjan analy- sointi tehtävä 	Verkko alusta	Portfolio Pari/ryhmä- työ	oppimis- tehtävät 4 kpl	
					Teams oh- jaus
Moduuli 3: Kosmetiikan tuotetuntemus <ul style="list-style-type: none"> Kauneudenhoito- tuotteet Hiustuotteet Palvelutuntemus hius- ja kauneuden- hoitoalalla Ainesosatuntemus (inci) Tuotesuosittelun pe- rusteleminen Tuotteiden turvalli- nen käyttö Ihon ja hiuspohjan yleisimmät allergiat Tuotevalinnat aller- gioiden yhteydessä 	<ul style="list-style-type: none"> Välitöntä palautetta opiskelijalle antavia tehtäviä: kosmetiikan koostumus, CosIng tie- don hakutehtävä, aine- osat tuotetuntemus, kosmetiikka allergia, kosmetiikan funktiot Kootkaa materiaalia apuna käyttäen opas turvalliseen kosmetiik- kaan 	Verkko alusta	Verkko-teh- tävät parityösken- tely	oppimisteh- tävät 4 kpl	
					Teams oh- jaus

					Teams oh- jaus
Moduuli 4: Ekologisuus kauneuden-hoitoalalla <ul style="list-style-type: none"> mitä on kestävä kehitys mitä on kestävä kehitys kauneudenhoitoalalla millaisia ovat ekologiset ja eettiset tuotteet? miten ekologinen kosmetiikka määritellään? millaisia ekologisen kosmetiikan sertifikaatteja on? 	<ul style="list-style-type: none"> Välitöntä palautetta opiskelijalle antavia tehtäviä: sertifikaatit Pohdi ja esittele erilaisia tapoja, miten hius/kauneudenhoitoalalla voidaan muuttaa toimintaa kestävä kehityksen periaatteiden mukaan. Tehkää taulukko kahdesta luonnon/luomukosmetiikan tuotteen INCI:stä ja yhdestä vastaavasta ns. tavallisesta tuotteesta ja vertaile näitä keskenään (valitse esim. kolme kasvovoidetta). Kirjoita myös jokaisen markkinalupaus ja pohtikaa mikä tuotteen raaka-aineista vaikuttaa, kuten markkinointi lupaa vai vaikuttaako? 	Verkkoalusta	verkkotehtävät keskustelu- alusta parityöskentely	oppimistehtävät 3 kpl	
					Teams oh- jaus
Moduuli 5: Kosmetiikka-alan sääntely <ul style="list-style-type: none"> millaiset lait ja säädökset vaikuttavat kosmetiikka-alaan? miten kosmetiikka pakkaukset tulee merkitä? kuka on vastuussa kosmetiikasta? mitkä ovat kuluttajan suoja koskevat lait? 	<ul style="list-style-type: none"> Välitöntä palautetta opiskelijalle antavia tehtäviä: Kosmetiikka tuotteiden lainsäädäntö, pakkaukset, turvallisuus ja vastuut Perehdy materiaaliin markkinointiväittämistä ja etsi tämän jälkeen mielestäsi markkinointi, jossa väittämät ei ole mielestäsi lain ja säädösten mukaisia. keskustele aiheesta keskustelualustalla. kommentoi vähintään kahta muuta väitettä. 	Verkkoalusta	verkko tehtävät keskustelu- alusta pari/ryhmä- työ	oppimistehtävät 4 kpl	
					Teams oh- jaus
Moduuli 6: Myynti ja markkinointi <ul style="list-style-type: none"> mitkä ovat myynnin vaiheet ja myyntitekniikat? miten asiakkaan tarve kartoitetaan? miten asetetaan ja toteutetaan myyntitavoitteet ja niiden seuraaminen sekä lisätavoitteet? mitä ovat markkinointi ja myynninedistäminen? miten markkinointia ja myynninedistämistä toteutetaan? 	<ul style="list-style-type: none"> Tee valitsemastasi kosmetiikka tuotteesta myyntipuhe. Suunnittele asiakaskysely työpaikallasi tai koulun kauneushoitoalaan. Toteuta kysely vähintään 3 asiakkaalle ja analysoi vastaukset. Tee kokonaisuudesta lyhyt yhteenveto. oman osaamisen Tehkää parin kanssa valitsemalle tuotteelle / palvelulle mainos. Mainos voi olla esim. video, kuva tai juliste tai vaikkapa radiomainos. 	Verkkoalusta	verkko tehtävät pari/ryhmä- työ	oppimistehtävät 5 kpl	

<ul style="list-style-type: none"> mitä ovat mielikuva markkinointi, brändituntemus, visuaalinen markkinointi? 	<ul style="list-style-type: none"> Aloita kaksi erillistä keskustelua aiheita ovat: a. Mieti hyviä mekinedistämiskeinoja sekä suhdetoimintatapoja kauneudenhoitoalalla. b. Mieti keinoja, joilla voidaan tuottaa lisäarvoa asiakas yritykseen. Tämän lisäksi kommentoi vähintään kahteen ryhmäläisen aloittamaan keskusteluun. reflektointi. Kerro keskeisimmät seikat, jotka opit a. myynnistä ja b. markkinoinnista. 		keskustelu- alusta		
					Teams oh- jaus
<p>Moduuli 7: Tuote-esittely</p> <ul style="list-style-type: none"> mitä on vuorovaikutteinen esiintyminen asiakaspalvelutilanteissa? miten mikrofonia käytetään esiintymisessä? miten asiakaspalvelutilanteissa viestitään? miten ammatillisissa digitaalisissa ympäristöissä viestitään? 	<ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutteinen esiintyminen. Esittele ja kerro jotain itsestäsi. Kuvaa esittely puhelimellasi. Pidä myyntipuhe: katso ohi kameraa, mene liian lähelle kameraa ja liian kauas käytä käsiäsi aktiivisesti, pysy paikalla, liikuta vain suuta, keho pysyy paikallaan. Analysoi omaa esiintymistäsi. kuvaa erilaisia tilanteita tunnetiloista. Videoi oma nimesi ollessasi: Innokas, Surullinen, yllätynyt, pelokas - huonoryhtinen, Iloinen - hyväryhtinen, voimakas. Analysoi itse omaa esiintymistäsi, mitä vaikutelmia eri tunnetilat loiva Olette järjestämässä hius ja/ tai kauneudenhoitoalan tapahtumaa. Tehtävänne on valmistaa video hius ja /tai kauneudenhoitoalan tapahtumasta. Tehkää videolle suunnitelma, käsikirjoitus. Luokaa tapahtumalle mainos Adobe Spark pohjaa käyttäen. Ottakaa mainosta luodessa huomioon: Värimaailma, tekstitys, kuvat 	Verkko alusta	verkko teh- tävät	oppimisteh- tävät 4 kpl	
<p>Moduuli 8: Koulutusso- pi- mus</p> <ul style="list-style-type: none"> Hius ja ihonhoito tuotteiden ja palveluiden suosittelu ja 	<ul style="list-style-type: none"> Listaa omat arvosi (5 tärkeintä). Kirjoita arvon alle tai viereen, miten arvot näkyvät elämässäsi. kirjaa käytännön esimerkkejä. Mitkä 	Verkko alusta Työharjoit- telupaikka	verkko tehtävä	oppimisteh- tävät 2 kpl	

<p>myyminen erilaisille asiakkaille</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vastuullinen ja oma-aloitteinen toiminta • Ohjeiden ja toimintaperiaatteiden noudattaminen • Aloitteellinen ja yhteistyökykyinen ja ammattitaitoinen toiminta • Suvaitsevainen ja tasavertainen suhtautuminen erilaisiin asiakkaisiin ja työyhteisön jäseniin • Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen • Ammatissa käytettävän teknologian hyödyntäminen • Tuotteiden ja välineiden taloudellinen käyttö • Tilojen ja laitteiden vastuullinen käyttö • Ammattietiikan ja vaitiolovelvollisuuden noudattaminen • Työyhteisön sääntöjen ja toimintatapojen noudattaminen • Kestävää kehitystä edistävä toiminta • Työ- ja asiakasturvallisuuden noudattaminen • miten toimitaan yrityksen sidostyhmien kanssa? • mitä on sidosryhmä yhteistyö? 	<p>ovat mielestäsi kolme tärkeintä ammatillista arvoa kauneudenhoitoalan työssä? Mieti konkreettisia esimerkkejä eettisesti haasteellisista tilanteista hius ja kauneudenhoitoalan työtehtävissä. Tee hius- ja kauneudenhoitoalan eettinen ohje työpaikallasi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tee itsellesi myyntivoitteen ja seuraa myyntivoitteen saavuttamista 				
Näyttö					